БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

43-дахи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Совдэй, Министрнүүдэй Совдэй орган

№ 261 (11?47)
1966 оной ноябриин 4, пятница

сэн 2 мүнгэн

Совет социалис гүрэнэй эбдэршэгүй бата үндэһэ һуури болоһон хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай холбоо барисаан улам бэхижэг, хүгжэн һалбараг лэ!

(КПСС-эй ЦК-гай уряануудһаа)

ЭХИН ПАРТОРГАНИЗАЦИ — ОЛОНИИТЫЕ УДАРИДАГША МҮН

Эхин партийна организациин үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй эдэбхи үүсхэлые баяжуулха, дайшалхы шадабариень хүгжөөхэ хэрэгтэ КПСС-эй XXIII съезд тусгаар анхарал хандуулһан байна. Энэньшье ойлгосотой. Нэгэ үедэ партийна организацинуудай үүргые хүсэд тоохогүй гү, али доошолуулха гэһэн һэдэлгэнүүд үзэгдөө ха юм. Тиимэ һэдэлгэнүүдэй тон буруу байһыень ажабайдал харуулаа. Манай орон дотор коммунизм байгуулгада уряридагша, эмхидхэгшэ, зоригжуулагша агууехэ хүсэн, совет арадай алдарта манлай—Коммунис партиин үндэһэ һуури болоһон эхин партийна организациин үүргые багадхахын аргагүй. Манайда коммунис партиин ударидахы үүргэнь улам бүри ургажа байна. Гүрэнэй, ниитын болон ажахын али бүхы хэрэгүүдтэ партиин нүлөөнь улам ехэ хүсэтэй болоно байнхай. Тиимэһээ коллектив бүхэнэй ударидагша хүсэн байгааша эхин партийна организациин нүлөөнь тэрэшэлэн ургана.

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум колхоз болон совхозуудай эхин партийна организацинуудай үүргые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэхэн анхарал хандуулһаниинь мэдээжэ. Тиигээгүй һаа, хүдөө ажахые эрид түргэн хүгжөөхэ талаар Пленумэй хараалһан түүхэтэ хэмжээнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэ бэрхэтэй бшуу. Ажабайдал дээрэһээ хараад үзэхэдэ, отделени гү, али фермын партийна организацинуудай, мүн партийна бүлэгүүдэй эдэбхитэй үүсхэлтэйгээр, оролдосотой шударгыгаар хүдэлдэг газарта колхоз, совхозуудай эхин партийна организаци бага бэшэ амжалта туйлана. Дурсагдагша партийна организацинууд болон бүлэгүүд хадаа ажалшадай эгээл гүн соонь, олониитэ зоной дунда хүдэлнэ, хүнүүдтэ тон дүтэ байна ха юм. Тэдэнэр үйлэдбэридэ үдэр бүхэндэ сэхэ нүлөөгөө үзүүлнэ. Тэдэнэй «нюдэн дээрэ» хамаг бүхы үйлэ хэрэгүүд бүтээгдэжэ байна. Хүнүүдэй ажал тэжүүлгэдэшье, аяг аашадашье, абари зандашье тэдэнэр баһа нүлөөгөө үзүүлхэ ёһотой болоно.

Һүүлэй үедэ олохон колхоз, совхозуудай эхин партийна организацинууд ажалшадай дунда эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри солбон шударгыгаар ябуулдаг болоо. Үйлэдбэридэшье, ниитын ажабайдалдашье коммунистнуудай үүргэнь эрид дээшэлээ. Жэшээлхэдэ, Бэшүүрэй аймагай Охин-Булагай совхозой парторганизациин (парткомойнь секретарь П. К. Иванов) хүдэлмэридэ нилээд хубилалта болоо. Түбхын түрүүндэ отделенинүүдэй парторганизацинуудай секретарьнартай, парттруппоргнуудтай, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэй семинар үнгэргэгдэжэ, тэдэнэр партийна хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаа. Тэрэшэлэн ажалшадай дунда партийна эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тухай асуудал совхозой хамтын партийна суглаан дээрэ дэлгэрэнгытээр зүбшэн хэлсэгдээд, энэ талаар тодорхой хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. Мүн коммунистнуудай түрүү үүргэ дээшэлүүлхэ тухай асуудал бүхы отделенинүүдэй партийна суглаанууд дээрэ зүбшэгдөө. Бүхы фермэнүүд, отаранууд болон бригадануудта агитаторнууд томилогдоо. Мүнөө үедэ 60 агитаторнууд хүдэлжэ байнхай. Гадна 25 хүнһөө бүридэнхэй лекторскэ бүлэг ажаллана. Тосхоной интеллигентнэр, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, совхозой хүтэлбэрилэгшэд лекторнууд болонхой.

Совхозой эхин партийна организацида 6 партийна бүлэг байгуулагдаад, эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна. Коммунистнууд түрүү үүргөө нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ, бусадта шэн габьята ажалай ульгэр жэшээ харуулна. Тэдэнэр ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Партийна бүлэгүүдэй хүдэлжэ байһан фермэнүүд али бүхы үйлэдбэриингөөшье талаар түрүү зэргэдэ ябанхай. Түсэбүүдээ болзорһоонь урид үлүүлэн дүүргэбэ.

Партийна хүдэлмэриин иимээр эмхидхэгдэһэн ушар совхозой үйлэдбэридэ нүлөөгөө үзүүлэнгүй яахаб. Тарян болон мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха юһэ һарынгаа түсэб совхоз амжалтатайгаар дүүргээ. Гүрэндэ 16 мянган центнер орооһо таряа тушааха түсэбтэй байһан аад, 30 мянга гаран центнер тушаагаа. Бүхы совхоз соогоо дунда зэргээр гектар бүриһөө 9,6 центнер орооһо таряа урагуулаа. 31 мянган центнер үбһэ бэлдэхэ түсэбтэй аад, 37 мянган центнер бэлдэнхэй. Силос болон бусад тэжээл хэзээ хэзээнэйхиһээ эльбэгээр суглуулагдаа. Эдэ бүхы амжалтануудта партийна организациин үүргэнь ехэ. Тэрэ хадаа үйлэдбэриин шухала участогуудта коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табиха, түрүү үүргыень хангаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Совхозой коммунистнуудай 70 гаран процентнь сэхэ үйлэдбэри дээрэ хүдэлнэ. Оролдосотой шударгы ажалаараа, даалһан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандадагаараа, эдэбхи үүсхэлтэй, булад хатуу журамтай байһанаараа коммунистнуудынь бүхы бусад хүдэлмэришэдтэ эрхим һайн ульгэр жэшээ харуулна.

Колхоз, совхоз бүхэнэй эхин партийна организаци иимэрхүүгээр ажаллаха дүүрэн арга боломжотой. Зүгөөр олохон эхин парторганизацинууд ехэхэн дутуу дунданuudтай байна. Олониитэ ажалшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Зарим организацинуудта партийна эмхидхэлэйшье хүдэлмэри һула байһаар. Суглаагаашье болзор соонь зарладаггүй, зарлаашье һаа, һонигүйгөөр, һэшын тэдыдэ үнгэргэдэг, дутуу дунданuudаа хурсаар шүүмжэлдэггүй, гаргаһан шиидхэбэреэшье бэелүүлхые оролдодоггүй партийна организацинууд эндэ тэндэ бии ха юм даа. Жэшээлхэдэ, Хяагтын совхозой отделенинүүдэй партийна организацинуудта суглаануудынь бэлэдхэл муутайгаар болодог, коммунистнууд суглаандаа эдэбхи багатайгаар хабаададаг, үгэ хэлэхэ, дурадхал оруулха хүнүүд хомор байдаг, суглаанайнгаа шиидхэбэриин хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһыень хангалтагүйгөөр шалгадаг, бэелүүлэгдэхыень хүсэд туйладаггүй байха юм. Гансашье эндэ тиимэ бэшэ, иимэрхүү байдалтай партийна организацинууд бии.

Иимэ дутуу дунданuudые дары түргэн усадхажа, партийна организацинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала. Мүнөө үедэ республикын колхоз, совхозуудай партийна организацинуудта тоосоото һунгалтын суглаанууд боложо байна. Эдэ суглаанууд политическэшье, эмхидхэлэйшье, үзэл сурталайшье талаар үндэр дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэхэ, дутуу дунданuudаа элишэлхэ, саашанхи зорилгонуудаа тодорхойлхо болоно. Эхин партийна организацинуудай урда үнэхөөрөө тон харюусалгатай зорилгонууд табигданхай. КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ, ажахынгаа экономикые эрид түргэн хүгжөөхые оролдохо гээшэ колхоз, совхозуудай эхин партийна организацинуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

Агууехэ Октябриин 50 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө мүнөө социалис мүрысөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрээд байна. Энэ мүрысөөе толгойлхо, ударидаха, мүрысэгшэдые баатаршалгада зоригжуулха, илагшадые али болохоор урмашуулха, түрүү дүй дүршэл шудалха, олониитын шадабари болгохо, олон түмэн ажалшадтай холбоо барисаагаа улам бүри бэхижүүлхэ, хүн зоной дунда үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха — иимэ хүндэтэй зорилгонууд партийна организацинуудай урда байна.

Колхоз, совхозуудай эхин партийна организацинуудай эмхидхэлэйнь, политическэ болон үзэл сурталайнь хүдэлмэриие эрид һайжаруулбал, КПСС-эй XXIII съездын, мүн партиин ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхэдэ найдамтай түшэг тулгуури болохонь габтай.

Улаан-Үдын «Электромашина» заводой электрогагнуурилгын участок октябрь һарынгаа даабари болзорһоонь урид 26-да дүүргэбэ. Зураг дээрэ: электрогагнууршан, коммунис ажалай ударник И. Загвоздкин.

Ленинэй ордento ЛВРЗ. Улаан-Үдын горсоведэй депутат Анна Евсеевна Еранская халаанайнгаа даабари ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: А. Е. Еранская ажалдаа.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

АЖАЛАЙ ХАТУУЖАЛ

Модоной баазын хоёрдохи мебельнэ цех. Эндэхи хүдэлмэришэд эрмэлзэлгэ ехэтэйгээр ажаллана. Юуб гэхэлэ цехэйхид һайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөө үүсхээд, Октябриин 50 жэлэй нэрэмжэтэ коллективэй нэрэдэ хүртэхын түлөө тэмсэхэ гэһэн уялга абаа һэн. Тиихэдээ арбан һарынгаа түсэбһөө гадуур дүрбэ мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ, шэнэ зүйлэй хоёр продукци гаргадаг болохо, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ гэһэн байгаа.

Энэ мүрысөөе гансахан залуушуул бэшэ, мүн хуушанай дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд үүсхэн хүтэлбэрилнэ. Жэшээнь, цехэй начальник Р. Б. Старцева, мүн ажалай хатуужал олоһон мастер М. К. Хуртов гэгшэд мүрысөөе толгойлдог.

Эдэ үдэрнүүдтэ удаанаар хүдэлхэ арга үгы. Час, минута бүхэн үнэтэй. Ушарынь, тус цех октябриин хахад хүрэтэр мүртэй продукци үгөөгүй байгаа. Юуб гэхэдэ, шүрэб, хадааһанай үгы дээрэһээ мебель хабсаргагдангүй байһан. Диван бүригшэдэй отделениин мастер Н. С. Ревякинатай хөөрэлдэхэдэ: «Гээгдэлһээ гарахын тулада бүхы хэмжээн абтаа» гэбэ. Октябрьда болоһон үйлэдбэриин суглаанай шиидхэбэреэр цехтэ олон бригаданuudай орондо нэгэ бригада бии болгогдоо. Ябууд ажалынь эмхидхэгдээ. Бригада нэгэдүүлгэ ехэ туһатай байшоо. Складта жэжэ божо хэрэгтэй юумэнэй үгы байһан дээрэһээ гүйхэ хэрэг гарагша һэн. Нэгэ бригададамнай хэхэ юумэнэй байхада, нүгөөдэ бригадамнай ажал хүлеэгээд миил һууха саг болоогшо һэн. Мүнөө тэрэ хэрэг болюулагдаа. Булта нэгэ жэгдэ хүдэлдэг болообди. Урдань заа зуу юумэнэй түлөө һаатабари болодог һаа, мүнөө тэрэ дутагдал усадхагдаа....

Цехтэ хаана ямар ажалай һамшаха хэбэртэй болоходо, тэндэ хүдэлхэ хүн хүрэһөөр олдодог. Эдэ үдэрнүүдтэ хэгдэхэ юумэн дууһан нэгэ жэгдэ бэлэдхэгдэнэ.

Энэ коллектив эбтэй эмхитэйгээр хамаг ажалаа нэгэ хүн мэтэ булта бүтээнэ. Диван бүригшэд М. К. Семенюк, В. Г. Беломестнова гэгшэд мебель хабсаргаха ажал хэдэг болоо.

Иигэжэ ажалай бүтээсэ эли бодо дээшэлээ. Диван хабсаргагшад халаан соогоо нэгэ диван бэлэн болгодог байһан аад, мүнөө тэрэниие табан час соо хабсаргана. Һайндэрэй урда тээхи мүрысөөн эндэ хүсэн дундаа долгилно.

В. ТОЛСТИХИН.
Прибайкалиин аймаг.

ХОЁР ҺАРААР УРИД

БЭШҮҮР. Һайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөөндэ жагсаһан аймагай һаалишад, малшад ажалай ехэ амжалтануудые туйлаба. «Победа» колхозой, Дзержинскиин нэрэмжэтэ, Охин-Булагай совхозуудай коллективүүд ноябриин эхеэр гүрэндэ һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ.

Мүнөө аймагай колхоз, совхозуудай бүхы тооной фермэнүүдтэ тэжээлэй цехүүд хүдэлгэгдэнэ, һолоомо гидролизно аргаар бэлдүүлагдана. Илангаяа тэжээл бэлдүүлхэ хүдэлмэри Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоздо һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэ һаалиин фермэһээ гадна, бүрүү, хашарагуудта бэлдүүлагдаһан тэжээл үгтэнэ.

Тиигэжэ аймагай ажахынууд бүхы дээрээ гүрэндэ һү худалдаха жэлэй түсэб ноябриин 25 хүрэтэр бэелүүлхэ зорилготой, аргатайшье байна.

К. КАЛАШНИКОВ.

АРБА МЯНГААР

Яруунын совхозой һаалишад шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ һү ехээр һаахын түлөө тэмсэжэ байнхай. Һүүлшын жэлнүүдтэ энэ ажахыда туйлагдаһаншье амжалта бии. Хэрбээ 1962 ондо жэлэй туршада бүхыдөө 16860 центнер һүн һаагдаһан байбал, мүнөө жэлдэ 26 мянганһаа үлүү һаагдахаар хараалагдана гэхэ гү, али арбаад мянган центнерээр дээшэлхэ байна.

Һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ В. Шатских, Б. Ванчикова, Х. Эрдынеева гэгшэд түрүү зэргэдэ ябадаг. Эдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө хоёр мянга гаран килограмм һү һаагаа. Мүнөө совхозой һаалишад Октябриин революциин 50 жэлэй ойе амжалтатайгаар угтахын тулада социалис уялганuudые абаад, мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоно. 1967 ондо тус ажахыда үнеэн бүриһөө 1800 килограммһаа доошо бэшэ һү һааха гэжэ хэлсэгдэнхэй. Тиихэдэ совхозой түрүү һаалишад үнеэдээ һайнаар харууһалжа, үнеэн бүриһөө 2 мянганһаа үлүү килограмм һү һааха уялгатай.

Мүнөө совхозой фермэ бүхэндэ һаалиин үнеэд һайнаар харууһалагдажа байна. Будүүн тэжээл бэлдүүлагдажа үгтэнэ. Жэшээлхэдэ, 4-дэхи отделениин нүхэр Тетеринэй даадаг гүүртын һаалишад совхозойнгоо директи, партийна болон профсоюзай комитедүүдэй дамжуулгын Улаан тугые хоёрдохи жэлээ барижа ябана. Тус гүүртынхид энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2100 килограмм һү һааха уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлхые оролдоно.

Манай корр.

СОМОЖО АБАНХАЙ

Урдань эгээл энэ үеэр Сэлэнгын совхозоор ябахада харгын хоёр захаар холо хүрэтэр хабтайһан полиин дундуур эндэ тэндэ хэбтэһэн олон тоото һолоомоной бухалнууд хүнэй нюдэндэ дайралдадаг бэлэй. Харин мүнөө энээгүүр ябахада үндэр һүринүүдэй жэрылдэн табяатай байхыень харахада баясамаар.

Агууехэ Октябриин һайндэрэй урда тээ һолоомоёо бултыень суглуулжа, һүрилхэ гэһэн зорилготойгоор Билютын, Ехэ-Цагаанай отделениинхид эршэтэйгээр хүдэлөө. Мүнөө бүхы ажалаа амжалтатайгаар түгэсхөө. Хамта 11 мянган центнер һолоомо суглуулжа сомобо.

Илангаяа механизаторнууд Бальжир Батуев, Иван Цырендоржиев, Анатолий Протопопов, Василий Лозовой гэгшэд эрхим һайнаар ажаллаа.

Мүнөө совхозой механизаторнууд малшадай үбэлжэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Үбһэ тэжээлыень зөөжэ хашаа хорёодонь оруулалсана:

Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ. Октябриин һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдээр уттахын түлөө механизаторнууд, малшад нэгэн эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа оробод.

Ч. САНЖИЕВ.
Сэлэнгэ.

А. Н. КОСЫГИН КРИВОЙ РОГ ЕРЭБЭ

СССР-эй Министрнүүдэй Совдэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин нүхэд В. В. Щербицкий, Н. К. Байбаков, В. Э. Дымшиц болон А. А. Титаренкэтэй, мүн тэдэниие үдэшэжэ ябаһан бусад хүнүүдтэй хамта ноябриин 2-ой үдэр Кривой Рог городто ерээ.

Украинын КП-гэй Днепропетровско областной комитедэй нэгэдэхи секретарь А. Ф. Ватченко, Днепропетровско ажалшадай депутадуудай Совдэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. В. Пашов, Украинын КП-гэй Криворожско горкомой нэгэдэхи секретарь М. С. Пичужкин, Криворожско горгүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. В. Нерчин болон бусад тэдэниие вокзал дээрэ угтаа.

А. Н. Косыгин, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд эндэ ерэн сасуугаа Урда зүгэй ашагта малтамал шанаржуулгын комбинатда ошожо, түмэрэй руда малтан абадаг карьерые хараа, тэһэлэлгэ хэхэ скважинануудые үрэмдэхэ түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэритэй, руда шанаржуулдаг фабрикын хүдэлмэритэй танилсаа, комбинатай Бальнеогрязелечебницые хараа.

Удаань нүхэд Косыгин, Щербицкий, Байбаков, Дымшиц болон бусад Криворожско В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинатда хүрөө. Заводой хүгжэлтын саашанхи хараае зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр, 7-дохи доменно пеэшэнгэй, конверторнэ болон прокатна цехүүдэй хүдэлмэритэй, шэнэ прокатна стан барилгатай танилсаһан байна.

Криворожско бассейнэй промышленна предприятинууд болон барилгын организацинуудай партийна, советскэ, ажахын болон профсоюзна эдэбхитэдэй зүблөөн Кривой Рог городто үдэшэлэн тээ болоһон байна. Украинын КП-гэй Днепропетровско обкомой нэгэдэхи секретарь А. Ф. Ватченко зүблөөе нээхэдээ, энэ жэлдэ областиин ажахын хүгжэлтын дүнгүүд тухай эдэбхитэдтэ мэдээсээ, областиин партийна, советскэ, ажахын организацинуудай ээлжээтэ зорилгонууд тухай тогтожо хэлээ.

Областиин промышленностиие, Кривой Рогой городской ажахые саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудые эдэбхитэд зүбшэн хэлсэһэн байна.

Украинын КП-гэй Криворожско горкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Пичужкин, Украинын ССР-эй Барилгын министерствын Главприднепровстройн начальник нүхэр Поборчий, «Механочермет» гэжэ институдай директор нүхэр Самохвалов, ашагта малтамал шанаржуулгын түбэй комбинадай директор нүхэр Статкевич суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-эй Министрнүүдэй Совдэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн байна. Арадай ажахые хүгжөөхэ шухалын шухала асуудалнууд тушаа хэлэхэдээ, металлургическа промышленностиие хүгжөөлгэдэ тэрэ тусгаар анхарал хандуулаа. Түмэрэй руда бүри һайнаар шанаржуулһанай ашаар металл улам ехээр гаргаха горитой арга боломжонуудай бии байһые А. Н. Косыгин тодорхой жэшээнүүд дээрэ харуулаа, металлай шанар һайжаруулха шухала гэжэ заагаа. Металлургическа промышленностиие, арадай ажахын бусад һалбаринуудые хүгжөөхэ эгээн лэ гаргаша багатай замуудые шэлэн олохо ябадалай тусгаар удха шанартай байһые онсолон тэмдэглээ.

Совет арадай байдал саашадань һайжаруулха шухала эрхэ нүхэсэл болоогшо ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ асуудалда А. Н. Косыгин ехэ анхарал хандуулһан байна. Энээнтэй дашарамдуулан, орон догор гэр байра барилга саашадань хүгжөөхэ шухала байһан тухай А. Н. Косыгин тогтожо хэлээ.

Энэ жэлдэ хүдөө ажахын ехэ амжалта туйлаһые А. Н. Косыгин тэмдэглэһэн байна.

Советскэ Союзай гадаадын политикын болон уласхоорондын байдалай асуудалнуудта тэрэ үгынгөө түгэсхэлдэ тогтоо.

Коммунис партиин болон Советскэ правительствын дотоодын болон гадаадын политикые һайшааха тухай түрүүлэгшэ А. Ф. Ватченкын дурадхалые эдэбхитэд нэгэн дуугаар баталан абаа. Суглаарагшад А. Н. Косыгиниие халуунаар амаршалаа.

Нүхэд Байбаков, Дымшиц, Братченко болон Казанецтай хамта А. Н. Косыгин тэрэ үдэртөө Москва бусаа. (ТАСС).

СОВЕТ-МОНГОЛ ХАРИЛСАА ХОЛБООН

УЛААН-БААТАР, ноябриин 2. (ТАСС). 1967 ондо худалдаа наймаа эрхилхэ тухай МНР-эй болон СССР-эй правительственна худалдаа наймаанай делегацинуудай хоорондо һүүлэй үедэ эндэ хэлсээн болоо гээд МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ. Ерэхэ жэлдэ МНР СССР хоёрой хоорондо эд бараа андалдан абалсаха тухай протоколдо, тэрэшэлэн үерэй хойшолонгуудые усадхахын тулада Монгол Арадай Республикада 1966—1967 онуудта совет эд бараа нэмэжэ үгэхэ тухай протоколдо хани халуун, аха дүү ёһоной, үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрһэн эдэ хэлсээнүүдэй үедэ гар табигдаһан байна.

МНР СССР хоёрой хоорондо худалдаа наймаа эрхилэлгэ энэ жэлэйхитэй сасуулбал 7 тухай процентээр нэмэхэ.

МНР-эй хүгжэжэ байгаа арадай ажахын хэрэглэмжэнүүд харада абтажа, совет эд бараанууд дотор урда жэлнүүдэйхи шэнги машина түхеэрэлгэнүүд, тэрэшэлэн нефтепродуктнууд, барилгын материалнууд гэхэ мэтэ байха. Харин МНР-һээ гол түлэб мал ажалай продуктнууд худалдагдаха.

Днепр шадарай ГРЭС ашаглалгада орохо ойротоо. 300 мянган киловатт хүсэтэй һүүлшын, 14-дэхи энергоблок хабсаргагдажа дүүрэнхэй. Энергетигүүд ба барилгашад агрегадые туршан шалгажа захалаа, блок хүдэлгэхэ орёо нарин автоматика тааруулагдан тодхогдоно. Агууехэ Октябриин һайндэр болотор түрүүшын ток үгтэхэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүнөө Днепр шадарай ГРЭС-тэ.
ТАСС-ай фотохронико.

Л. И. БРЕЖНЕВ ТБИЛИСИҺЭЭ МОРДОБО

ТБИЛИСИ, ноябриин 2. (ТАСС-ай корр.). Ажахын болон культурна байгуулалтада ажалшадай туйлаһан амжалтануудай түлөө шагнагдаһан Грузиин ССР-тэ Ленинэй орден барюулһан КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Совдэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежнев мүнөөдэр Москва бусахала Тбилисиһээ мордобо. Л. И. Брежневтэй хамта КПСС-эй Москвагай городской комитедэй нэгэдэхи секретарь Н. Г. Егорычев мордоһон байна.

ХАНИ ХАЛУУН ОРШОН БАЙДАЛДА

ХЕЛЬСИНКИ, ноябриин 2. (ТАСС). СССР-эй Верховно Совдэй Союзай Совдэй Гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин түрүүлэгшэ М. А. Суслов, СССР-эй Верховно Совдэй Национальностьнуудай Совдэй Гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин түрүүлэгшэ Б. Н. Пономарев мүнөөдэр Финляндиин премьер-министр Р. Паасио гэгшэдэ ороо. Финляндиин Гүрэнэй Совдэй байшан соо болоһон уулзалгын үедэ премьер-министр Р. Паасио гэгшэтэй М. А. Суслов, Б. Н. Пономарев хөөрэлдэһэн байна. Совет-Финляндска харилсаануудые хүгжөөлгэдэ хамаатай асуудалнууд хөөрэлдөөнэй үедэ зүбшэн хэлсэгдээ. Хөөрэлдөөн хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн байна.

Финляндиин премьер-министртэй уулзалгын үедэ КПФ-гэй Генеральна секретарь В. Песси, КПФ-гэй түрүүлэгшэ А. Сааринен, СССР-һээ Хельсинкидэ байдаг элшэн сайд А. Е. Ковалев байлсаа.

Габшагай ажалай түлөө шагналнууд

Гурбадахи кварталда болоһон социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерствын коллеги, металлургическа промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гай президиум гаргаба. СССР-эй Министрнүүдэй Совдэй болон ВЦСПС-эй Улаан тугууд арбан табан түрүү коллективүүдтэ барюулагдаха болоо. Тэдэнэй тоодо Норильска горно-металлургическа, Усть-Каменогорско туулга-сайрай, Балхашска горно-металлургическа, Москвагай хатуу холисонуудай болон Никитовскэ мүнгэнэй уһанай комбинадууд, Днепровско титано-магниева завод болон бусад ороно.

Гушан предприяти министерствын болон профсоюзай ЦК-гай Улаан тугуудые абаха болоо.

Хоёрдохи болон гурбадахи шангууд 69 түрүү коллективтэ үгтэхэ болоһон байна.

(ТАСС-ай корр).

Тобшохоноор

«Правда» газетын шэнжэлэгшэ В. В. Маевский түрүүтэй Совет-Хитад хани барисаанай бүлгэмэй делегаци Пекин орохоёо ноябриин 2-то Москваһаа ниидэн гараа.

(ТАСС).

Партийна
АЖАБАЙДАЛ

ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ КАДРНУУДТА— САГ ҮРГЭЛЖЫН АНХАРАЛ

АЙМАГАЙ промышленна предприятинууд, колхозууд шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай коллектив байгша оной I, II кварталнуудта амжалтатайгаар ажаллажа, СССР-эй Үнгэтэ металлургиин министерствын, металлургиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг болон нэгэдэхи мүнгэн шанда хүртэһэн юм. Мүн гурбадахи кварталдашье һайнаар ажаллаа.

Захааминай колхозууд гүрэндэ мяха, һү худалдаха гурбан кварталай түсэб үлүүлэн дүүргээ. Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Д. Гырылов, парторганизациин секретарь нүхэр Ж. Б. Бизяев бултанһаа эрхимлэнэ). Энэ ажахы октябриин хахадаар һү худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр үшөө 420—430 центнер һү худалдаха зорилготой.

Эдэ дүнгүүд хайшан гэжэ туйлагдааб? Нэгэдэхеэр, хүтэлбэрилхы кадрнуудые зүбөөр шэлэн ажахын участогуудта табиһанһаа, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайнаар табиһанһаа. Хоёрдохёор, материальна үйлэдбэридэ хүдэлмэрилэгшэдэй дунда эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри горитойхоноор эмхидхэһэнһээ.

Хүтэлбэрилхы кадрнуудые зүбөөр шэлэн табижа, тэдэниие хүмүүжүүлхэ талаар аймагай партийна организацида нилээдгүй ажал хэгдэһэн байна. Мүнөө аймагта инженерно-техническэ 377 хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын 64 мэргэжэлтэд ажаллана. Аймагай 10 колхозой түрүүлэгшэнэрэй 9-ниинь дээдэ, дунда һургуулитай, тиихэдэ тэдэнэй долоониинь хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болоно. Промышленна предприятинууд, колхозууд, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудта 55 партийна эхин организацинууд хүдэлнэ. Парторганизацинуудай секретарьнарай олонхинь дээдэ, дунда һургуулинуудые дүүргэһэн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд юм.

Хүтэлбэрилхы ажалда кадрнуудые шэлэн абахада, тэдэниие нэгэ ажалһаа нүгөө ажалда эльгээхэдээ партийна эхин организацинуудай, олониитын һанамжа анхаралда абтадаг. Һүүлэй үедэ аймаг дотор үйлэдбэриин 100 гаран шадамар эмхидхэгшэд хүтэлбэрилхы тушаалда дэбжүүлэгдээ, олонхинь даалгагдаһан ажалтаяа богони болзорто һайнаар танилсажа, бэрхэ эмхидхэгшэ байһанаа харуулаа. Тэдэнэй тоодо Баян голой ЦЭС-эй главна инженер В. Ларюшкин, Холтоһон руднигай начальнигай орлогшо Г. Григорьев, капитальна барилгын управлениин ахалагша прораб И. Максименко, «Коммунизмын зам» колхозой бригадир Б. Цыренов, ветучастогые даагша В. Самбуев болон бусад оролсоно.

Ажалшадай дунда эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ дуратайшуул жэл бүри олошорно. Гансахан байгша ондо 120 гаран хүн промышленностиин, хүдөө ажахын дээдэ һургуулинуудай студентнэр болонхой. Предприяти, колхозһоо стипенди абагшад олон. 130 гаран хүн үйлэдбэриһөө таһалгаряагүйгөөр эрдэм мэргэжэлээ дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудта һуралсажа дээшэлүүлнэ.

Хүдэлмэришэдэй, хүдөөгэй залуушуулай үдэшын дунда һургуулинуудта хэдэн зуугаад хүн һуралсадаг. Зэдын комбинадта мастернуудай болон залуу мэргэжэлтэдэй соведүүд, ниитын хүсөөр кадрнуудай таһагууд эмхидхэгдэнхэй. «Коммунизм» колхоздохи залуу коммунистнуудай һургуули муу бэшээр ажалладаг.

Эдэ бүгэдэ хүтэлбэрилхы тушаалтанай ажахын болон соёл сурталай талаар табигдаһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ нүлөө үзүүлдэг байһаниинь элитэ.

Гэхэтэй хамта, аймагай партийна организациин хүтэлбэрилхы тушаалтаниие шэлэн олохо, тэдэниие хубаарилан табилгада, хүмүүжүүлгэдэ нилээд ехэхэн дутагдалнууд, алдуунуудшье бии. Кадрнуудые хүмүүжүүлхэ талаар партиин XXIII съездын шиидхэбэринүүд хүсэд һайнаар дүүргэгдэнэгүй. Үйлэдбэриин зарим участок, цех, эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэд болон бригадирнууд түргэ түргэн һэлгэгдэжэ байдаг. Энээнһээ болоно ажахын дүнгүүд аргагүй доошолдог.

Гансахан 1966 ондо КПСС-эй райкомой номенклатурада ородог харюусалгата 303 хүдэлмэрилэгшэдэй 30 гараниинь даалгагдаһан участогаа хүтэлбэрилжэ шадаагүй дээрэһээ ажалһаа гаргагдаһан гү, али бага тушаалтай ажалда оруулагдаһан байха юм. Жэшээлбэл, Захааминай мяханай комбинадай директор И. С. Казанцев ажалай сагта архи уудаг, технологиин журам хазагайруулдаг байһан. Тэрэнэй ажал КПСС-эй райкомой бюро дээрэ харагдаа, КПСС-эй гэшүүнһээ гаргагдаһан, тушаалта ажалһаа сүлөөлэгдэһэн байгаа.

Комбинадай автотранспортна ажахын главна инженер Н. И. Орищенко, «Родина» колхозой парторганизациин секретарь Ц. Цыденов гэгшэд хүдэлмэридөө халирхай муугаар ханлаһанайнгаа түлөө ажалһаа гаргагдаа юм.

Хүтэлбэрилхы тушаалда шадабаритай мэргэжэлтэдые дэбжүүлэлгэ хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэриин эхиниинь болоно. Дэбжүүлһэнэйнгээ һүүлээр тэдэндэ туһатай зүбшөөл үгэхэ, хэрэгтэй туһаламжа хүргэхэ, тэдэниие хүтэлбэрилэгшын «мэргэжэлдэ» һургаха шухала. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ энэ хоёрдохи талань мартагдашана. Тиихэдэ хүтэлбэрилхы шадабаригүй залуу мэргэжэлтэн өөрөө өөртөө үгтөөд, заримдаа зүбөөр гү, али буруугаар ажаллажа байһанаа ойлгонгүй, хазагай харгыда орожо, «этигэл найдабари харюулаагүй» гэгдэдэг байха юм.

Партиин ЦК коммунистнуудай, илангаяа хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй марксистско-ленинскэ бэлэдхэл дээшэлүүлгэдэ саг үргэлжын анхарал хандуулдаг гээшэ. Аймаг дотор коммунистнуудай, партийнабэшэ эдэбхитэдэй политическэ һуралсал ёһотой һайнаар эмхидхэхэ бүхы арга боломжо бии байбашье, гүйсэдөөр хэрэглэгдэнэгүй. Үнгэрэгшэ жэлдэ олохон политһургуули, семинарнуудта хэшээлнүүд муу бэлэдхэлтэйгээр, үсөөн шагнагшадтайгаар үнгэргэгдэдэг байһан. Аймагай партийно-ажахын эдэбхитэдэй 4 жэлэй һургуули хүдэлөө. Гэбэшье заримашуул хэшээлдээ анхаралгүйгөөр хандадаг, олонхи хэшээлнүүдтэнь хабаадалсаагүй. Тэдэнэй тоодо комбинадай директорэй орлогшо А. Д. Кронгауз, барилгын материалнуудай цехэй начальник Э. П. Балданов гэгшэд ороно.

Колхозуудай отделенинүүдые эрхилэгшэд, бригадирнууд, фермэнүүдые даагшанарые хүмүүжүүлхэ, тэдэниие һургаха хэрэгтэ партийна организацинууд анхаралаа тон багаар хандуулна. Һүүлшын хоёр жэлэй туршада нэгэшье семинар, зүблөөн үнгэргэгдөөгүй. Иимэ тушаалтай хэдэн арбаад хүнүүдэй оройдоол 3—4-ниинь тусхай дунда һургуули дүүргэһэн мэргэжэлтэд байха юм. Бэшэниинь—эрдэм багатай, наһатай болоһон хүнүүд.

Аймагай хүдөө нютагуудай соёл-гэгээрэлэй, медицинын эмхи зургаануудта мэргэжэлтэд бүришье олоор дуталдана. Гуша гаран клуб, библиотекэнүүдэй оройдоол 4—5-дань тусхай мэргэжэлтэй хүнүүд ажалладаг, медицинын олохон пунктнууд мэргэжэлтын үгы дээрэһээ хаалтатай байдаг. Иимэ ябадал ажалшадай соёлой эрилтэнүүдые хангаха, медицинын туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ горитой һаад ушаруулна.

Захааминда хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ бии байһан зарим һайн дүнгүүд болон ехэхэн дутагдалнууд тухай һаяхан болоһон райкомой пленум дээрэ ёһотой хөөрэлдөөн боложо, дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые хараалһан тогтоол баталагдаа.

Б. ВАНЧИКОВ,
аймагай газетын редактор.

Партиин гэшүүн Мартын Мартынович Богинский түмэр замай транспорт дээрэ ажаллажа эхилһээр 28 жэл болобо. Энэмнай Улаан Үдын депогой түрүү машинистнуудэй нэгэн, коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэтэй. Тэрэнэй даадаг бригадынхид эдэ түүхэтэ үдэрнүүдтэ ажалай шэнэ амжалтануудые туйлажа арад зондоо магтуулжа ябана. Тэдэнэр үнгэрэгшэ үдэр бүтээсэ туйлаһанайнгаа түлөө СССР-эй зам харилсаанай министерствын магтаалда хүртэнхэй.

Мартын Мартыновичай даадаг паровозой бригада Совет засагай 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ажалай шэнэ амжалтануудые туйлаха зорилготой. Тиихэтэеэ хамта түүхэтэ ой хүрэтэр 50 тонно түлишэ арьбалха уялгатай. Зураг дээрэ: М. М. Богинский.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Хойморой үбгэд ХАБАТАЙЛ

ТҮНХЭН нютаг—элдин үргэн. Ногоон хүбэн эрьетэй, торгон долгитоо нуурнууд мянга түмэн шубуудаа улгыдэдэг. Нагаашье гоёб даа, Түнхэнэй Хоймор нютаг, манаран байһан Саян уулануудынь!

Дун сагаан хонин һүрэгүүд солгёо дошхон голнуудай зүүн баруун бэенүүдые шэмэн бэлшэдэг. Эдэ олон хонидые хэн адуулнаб гэхэдэ, Коммунис партиин хорин табан жэлэй гэшүүн Шагдар Лобсанович Шарнаев. 65 наһатай үбгэн. Энэ үбгэмнай «Восточные Саяны» колхозой Галбайн отделениин ахалагша хонишоноор ажаллаһаар 13 жэл болобо. Нүхэр Шарнаев жэл бүхэндэ ходол амжалта туйладаг юм. Энэ хүнтэй урдын юумэ хөөрэлдөө хадатнай, мандагар гааһаяа зуугаад лэ, хүхэ утаа бааюулан байгаад, һонихон юумэнүүдые хөөрэхэ, үбгэн Шарнаевай зугаае шагнажа долооншье хоногто дууһахагүйт. 1926 ондо шэнэ коммунын байгуулагдаһан тухай хөөрэхэлэнь, шагнажа һууһан хүнэй сагаан яһан ярьяха. Энэ үбгэнэй зугаа ажэл хоёрыень бэшээдшье яахамнайб, ехэшье, уташье байна даа.

Галбай нютаг юрын һуурин. Хүхюун, ажалша бэрхэ хонишон Ш. Л. Шарнаевһаа гадна, эндэ уран дархан үбгэд олон юм.

Энэ һууринда шулуун фундаменттай гэрнүүд баригдажа, үргэн ехэ сонхонуудтаа наранай туяа наадхуулан байна. Эдэ гэрнүүд гэнтэ газарһаа ургаа бэшэ, олоной ажалһаа, оролдосоһоо ургаа, хүсэтэй зоной гараар баригдаа. Мүнөө жэл урда урданайхиһаа угаа сэнгүү байба. Үбһэ тарянай ургасын гараса һайн. Мал тарган. Ажал бүтэсэтэй. Үглөөнһөө үдэшэ болотор хүтэлэй үргэн гүбээгэй оройгоор, Үндэршөөһэнэй үргэн талаар тракторай хүнхинөөн, трактористнуудай дуулалдаан таһарнагүй. Галбай тосхондо үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэшын харанхы болотор һүхын дуун таһарангүй суурятана, жэгтэй зохид байна. Совет засагай тогтоһоор 50 жэлэй ойн урда тээхи эдэ үдэрнүүдтэ манай үбгэдэй хэжэ бүтээжэ байһан зохёон байгуулхы ажалай алхамууд эли тодоор харагдана. Галбай тосхоной түхэл шэнжэ тон түргэнөөр хубилжа байна. Байрын, культурна ажаһуудалай барилганууд тон түргэнөөр бодхоогдоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ һаруул гоё клуб, хонинoй байра, 200 толгой үхэр малай байра, шулуун ханатай һаалиин байшан, ажалша зоной һууха олон гэрнүүд богонихон болзор соо баригдаһан байна. Байгша ондо манай үбгэд зуун тугалай байха байра түхеэрэн барижа дүүргэхэ дүтэлөө. Эдэ үбгэдэнай энэ зундаа гайхалтай ехэ хүдэлмэри хэжэ, заб сүлөөгүй үнгэрбэ, урда жэлнүүдтэ барилга дээрээ тамхишье татаха забгүйгөөр үдэшын найман час болотор ажаллаад, —«зай үбгэд мүнөө үдэшэ ульгэроо хэлсэе, Жалсарай, зугаалха аабзаш?» гэлсэдэг һэн.

Ульгэршэ үбгэн Жалсарай Бухаев үбгэдэйнгөө хөөрөөнһөө арсангүй, матаар аяга соохи ногоон сайгаа ууҗа һуугаад:—зай, үбгэд, ульгэроо эхилэе,—гээд һони һонин ульгэрнүүдые хөөрэхэ.

Үбгэдэй бригада барилгынгаа хүдэлмэриин түсэбые хараалагдаһан болзор соонь дүүргэнэ. Барилгашад Намсарай Ошоров, Ж. Бухаев, Ж. Халбазыков, И. Степанов, Б. Самбялов, Д. Гыргенов, Машкинов болон бусад илангаяа шалгарна.

Эдэ үбгэдтэй хамта олон жэлдэ ажаллажа ябаһан нэгэ залуу хүбүүн байха, Коммунис партиин гэшүүн Гүндэн Истариков. Энэ залуу хүбүүн. Жэл бүхэндэ амжалта туйладаг, үбгэдөөрөөл хамта барилга дээрэ ябадаг. Манай үбгэд ерэхэ жэлдэ ургажа ябаһан ашанад гушанартаа спортзал бариха хүсэлэнтэй! Иимэ хүнүүд тухай хөөрэхэ гээ һэм.

В. ХАЛХУЕВ.

Ажалшадай бэшэгүүдһээ

УНЖАГАЙРҺАН ЗАНДАН

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз октябрь һарын 20 болотор үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл дүүргэ... аад, мүнөө болотор унжагайрһан... Һүүлшын хэдэн жэлэй турша... малай байрые һэльбэн заһабари... лаагүй.

Гадна мал эрэ эмээрээ, томо жэжээрээ тусхай гүүртэнүүд боогдожо илгагдаагүй. Мал адуулагшад хүсэд томилогдоогүй. Мүнөө хүйтэншье захалшоо. Шалаар муу малые дулаан хото хорёодо оруулжа эдеэлүүлхэ, бүлеэн уһаар уһалха хэмжээн абтанагүй. Малшад тэжээлээ гараараа бүйлуулжа, үнэтэ сагаа гээнэ, ехээр ядалдана, зобоно. Тэжээл бүйлуулдаг тусхай машина бии юм, тэрэнь Шарза гэжэ газарта тоосоһо, саһанда дараглажа, эбдэржэ һандаржа хэбтэнэ. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээниие мэдэжэ байгаад, зохихо хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

Д. ЖАМБАЛОВ.

Ахын аймаг.

Автобус хэзээ ябахаб?

Хориин Первомайска совхозойОрод тосхон нилээд томохон һууринуудай нэгэн болоно. Хори, Хажэнгэһээ хажуу тээшье һаа, гол харгыһаа балай холо бэшэ.

Ушар юуб гэхэдэ, нэгэ тээшэ ошохо хэрэгэй гарада һаа, транспорт бэдэрхэ, «хүлһэлхэ» гү, али автомашинын дардам харгы хүрэтэр хэдэн модо соо ябагалжа, ушар али олон тохёолдоно, бага наһанай үхибүүд, үбгэд, хүгшэд айхабтар ядарна.

Энээн тухай дээдэ органуудта оло дахин бэшэгдээ, хэлэгдээшье. Автомобильна трестһээ ерэһэн тушаалтадай «Улаан-Үдэһөө Хөөрхэ хүрэтэр ошодог автобусые танай тосхоноор тойруулхаблди гэжэ найдуулбашье, мүнөө хүрэтэр бүтэһэн юумэ байхагүй.

Үбэлэй хүйтэн газаа оробоо. Теэд хэды болотор хүлеэлтэйб?

Р. МУНКУЕВ,
Ород тосхондо ажаһуугша.

УЗБЕГЭЙ ССР. Тянь-Шань уулын шэлэнүүдтэ олдоһон алтаар баян газарнуудые шэнжэлэн ашаглажа эхилээ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Алтынтопканска полиметаллай комбинадай хуушан предприятинуудта алтатай руда дахинаа илгагдан ашаглагдажа байна. Энээнһээ уламжалан, үнэтэ металл оложо абалгын өөрын үнэ сэн орон доторхи дундуур хэмжээнһээ һураггүй хүнгэн болоно. Республика дотор «Узбекзолото» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэл тогтоогдоо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Узбекзолото» нэгэдэлэй участогай мастер А. Клейменов комбинадта эльгээгдэһэн рудагай шанар шалгажа байна.
ТАСС-ай фотохронико.

ЭМХИДХЭЛЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙЖАРУУЛХА

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой V пленум болобо. Энэ пленумдэ хүдөө ажахын профсоюзай райкомуудай болон совхозуудай хүдэлмэришэдэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, хүдөө ажахын үйлэдбэриин управлениин зарим начальнигууд, совхозуудай хэдэн директорнууд, республикын эмхи зургаанудай хүтэлбэрилэгшэд хабаадалсаба. Пленум дээрэ «ВЦСПС-эй X пленумэй, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай V пленумэй дүнгүүд, мүн эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар хүдөөгэй профсоюзна организацинуудай зорилгонууд» гэһэн асуудалаар хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой секретарь нүхэр **Мельничук** элидхэл хэбэ.

Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэгшэд хүдөөгэй ажалшадай амжалтануудта тогтоо.

Профсоюзна хүдэлмэри Баргажанай, Хориин, Зэдын аймагуудта муу бэшээр ябуулагдана.

Гэхэтэй хамта, хүдөө ажахын профсоюзна организацинуудай хүдэлмэри мүнөө үеын эрилтые үшөөл дүүрэн хангажа шаданагүй. Профсоюзна эмхидхэлэй хүдэлмэридэ дутагдалнууд али олон үзэгдэнэ, зарим совхозуудай болон отделенинүүдэй хүдэлмэришэд, нютагай комитедүүд үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлнэ.

Хүдөө ажахын профсоюзай Баргажанай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Гасьнов**, Хурбын, Суулгын совхозуудай рабочкомой түрүүлэгшэнэр нүхэд **Ванчинов, Бубеев**, профсоюзай Захааминай райкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Будаев**, ангай совхозой директор **Лошкарев**, Бэшүүрэй совхозой рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Маслов**, Кабанскын, Сэлэнгын профсоюзай райкомуудай түрүүлэгшэнэр нүхэд **Дарханов, Рябов**, профсоюзай облпрофсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Асеев**, хүдөө ажахын министрые орлогшо нүхэр **Николаев**, хүдөө ажахын профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Бальжинимаев** гэгшэд үгэ хэлэхэдээ профсоюзна эмхидхэлэй хүдэлмэри дээрэ байгаа дутагдалнуудые эрид шангаар шүүмжэлээд, саашадаа энэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулха хэмжээ ябуулгануудта үни удаан тогтоо.

Пленум хэлсэһэн асуудалаараа тодорхой шиидхэбэри баталан абаа.

Д. ДОРЖИЕВ.

ИСКУССТВО АРАД ЗОНДО АЛБА ХЭНЭ

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд соёлой ажал ябуулагшадтай эндэ уулзаа. БТА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, уулзалгые БКП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков хүтэлбэрилөө.

Болгариин интеллигенциин зохёохы туйлалтанууд тухай соёл сурталай болон культурын асуудалнуудай талаар БКП-гэй ЦК-гай болон НРБ-гэй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи комиссиин түрүүлэгшэ Митко Григоров үгэ хэлээ.

Марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта, социалис реализмда үндэһэлэн зохёохы кадрнуудые нягтаар жагсааха тухай оролдолго хадаа эдээн тушаа партиин бэелүүлдэг политикын онсо шэнжэнь болоно гээд тэрэ хэлээ. Культурна фронтын бүхы һалбаринуудта, Болгариин литература болон искусствын ажал ябуулагшадай хүдэлдэг бүхы газарнуудта зохёол бэшэхэ таатай һайн оршон байдал хангагдаха ёһотой.

Партиие тойрон улам нягтаар жагсахыень, буржуазна үзэл бодолой, хуушарһан үзэлэй болон ревизионизмын үзэгдэлнүүдтэ эсэргүүсэн эбсэшэгүй тэмсэл хэхыень уряалан бүхы интеллигенцидэ БКП-гэй ЦК хандана гээд М. Григоров үргэлжэлүүлэн хэлээ.

Болгариин интеллигенциин парти болон ажалшадтаяа хамта дабшан ябажа, арадай интеллигенциин агууехэ нэрые эрхимээр абажа ябадагаарнь бидэнэр омогорхонобди гээд М. Григоров үгынгөө түгэсхэлдэ хэлээ.

РОССИИ АВТОНОМИТО РЕСПУБЛИКАНУУД АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН 50 ЖЭЛЭЙ ОЙДО

ТАСС-ай корреспондентнүүдһээ

СОЛОТО ХҮНҮҮДЭЙ ШИИДХЭБЭРИ

КАЗАНЬ. Революцида, граждан дайнда хабаадаһан 80 гаран солото хүнүүд Татарай гүрэнэй музей соо сугларба. Эдэнэй нэгэн — Григорий Степанович Гордеев сутлаагшадта хандан иигэжэ хэлээ:

— Агуухэ Октябриин бэлэдхэл хэхэ, илалта туйлаха үеэр, граждан дайнай, саашанхи хэдэн арбаад жэлнүүдэй туршада манай нютагуудтахи партийна организацинуудай хэһэн бүтээһэн бүхы юумэн улад зониие, илангаяа залуушуулые һонирхуулха байха. Бидэнэр, үнинэй коммунистнууд —мартагдашагүй революционно шэнэдхэлгэнүүдтэ хабаадагшад Совет засагай 50 жэлэй ойдо эдэбхитэй шударгытаар бэлдэлсэхэ, тэдэ дорюун шанга жэлнүүд тухай залуушуулда хөөрэхэ ёһотойбди.

Революцида хабаадаһан олохон солото хүнүүд алдарта ой тухай элидхэл, лекцинүүдые уншаха гэжэ суглаанай һүүлээр шиидэһэн, эмхидхэлэй, ниитын хүдэлмэриин хэлтэстэ бэшүүлһэн байна. Предприятинууд, колхозууд, совхозууд, эмхи зургаанудта ошожо, үнгэрһэн сагай хэрэг ушарнууд тухай домоглон хөөрэнэ.

ҺОНИН ДОКУМЕНТНҮҮД

ЙОШКАР-ОЛА. Эндэхи номой хэблэл Совет засагай 50 жэлэй ойдо зорюулжа, «Мариин автономито областиин тогтолго» гэһэн нэрэтэй документнүүдэй, материалнуудай ехэ согсолбори барлан гаргаа. Энэнь—Ленинэй партиие, Соведүүдые тойруулан ажалша зониие элсүүлэн эмхидхэхын тула тиихэ үеын мари коммунистнуудай хэһэн тэмсэл болон ажалай дүрбэн жэлэй (1917—1921 онуудай) түүхэ болоно.

Республикын Министрнүүдэй Советэй архивай таһаг анха түрүүшынхеэ иимэ согсолбори хэблэн гаргаа. Тэрээн соохи 150 гаран документнүүд мари арадай гүрэн түрын хайшан гээд мүндэлэн бии болоһон тухай, экономическа ба соёлой талаар гээгдэлээ хайшан гэжэ зайсуулһан тухайдань хөөрэнэ.

Мариин түрүүшын коммунистнуудай, нютагай Соведүүдые, большевигүүдэй ячейкэнүүдые эмхидхэгшэд ба хүтэлбэрилэгшэдэй фото-зурагууд хабсаргагданхай.

ЧЕБОКСАРЫН ОЛОН ДАБХАР БАЙШАНГУУД

ЧЕБОКСАРА. Чувашай ниислэлдэ түрүүшын юһэн дабхар байшангууд баригдажа эхилээ. Совет гүрэнэй 50 жэлэй ой болотор хотын угаа түргэн үргэдэжэ байгаа кварталнуудта тиимэ байшангууд бодохо юм.

Олон дабхар түрүүшын гэр—54 байратай байшан—химическэ комбинадай хүдэлмэришэдтэ зорюулагдан баригдажа байнхай. Энэнэй сонхонуудһаа Волгын нэмжээ талын, Чебоксарын ГЭС-эй барилгын үргэн ехэ панорама удахагүй нээгдэхэ.

Городой барилгын хараа түсэбэй ёһоор, гэр байрын ба захиргаанай олон дабхар хэдэн арбаад байшан бодхоогдохоор хараалагдана. Эдэнэй дундаһаа эгээн үндэрынь—16 дабхар гостиница болохо. Энээндэ зорюулан, ородой ехэ мүрэнэй үндэр эрье дээрэ тусхай талмай бэлдэгдэхэ.

МОРДВАГАЙ ХОТОНУУДАЙ НАМТАР

САРАНСК. Скульптор Степан Дмитриевич Эрьзя, Хасанай баатар, комиссар Иван Алексеевич Пожарский, дипломат Иван Александрович Винедиктов, артистка Ия Арепина... Эдэ хүнүүдэй нэрэ солонь олондо мэдээжэ. Тиигэбэшье Мордвагай автономито республикын Ардатов гэжэ үнинэй хотодо эдэнэрэй ажаһууһан, һураһан, ажаллаһые үсөөхэн хүн мэдэхэ байха.

Мордвагай түүхэшэд А. Захаркина, С. Колесников, Д. Ишутин гэгшэдэй—«ардатовайхидай» бэшэһэн, нютагай хэблэлэй барлан гаргаһан номһоо Ардатовай баян түүхэ тухай, тэрэнэй үнгэрһэн революционно баатарлиг үе саг, мүноонэйнь гайхамшаг хэрэгүүд тухай мэдэхэ.

Республикын түүхэшэд энэнэй урда тээшье иимэшүү шэнжэлгэнүүдые хэһэн байгаа.

ХҮДӨӨ ТОСХОНУУДАЙ «ХҮНДЭТЭ ГРАЖДАНИНУУД»

ГРОЗНЫЙ. «Коминтерн» гэжэ хүдөө ажахын артелиин хэдэн солото гэшүүдтэ «Хүндэтэ колхозник» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоо. Эдэнь хэд гээшэб? Тэдэнэй нэгэн—73 наһатай Антонина Никитична Баданкина өөрынгөө нүхэртэй хамта буу барин жагсажа, шэнэ ажабайдалай түлөө тэмсэһэн юм. Мүнөө республикын ниислэл хотын үйлсэнүүдэй нэгэн—Старошедринский гээшэнь Федор Баданкинай нэрээр нэрлэгдэнхэй. Энэ хүн сагаантанай һомондо дайрагдажа наһа бараһан байгаа. Антонина Никитична түрэл колхоздоо олон жэл жэшээтэ һайнаар ажаллаһан, пенсидэ гараһаар өөрынгөө баян дүй дүршэлые залуушуултай хубаалдана.

Эндэхи ажахы баян болонхой. Жэлэйнь олзо доход 2 миллион шахуу түхэригтэ хүрөө. Энэ колхозые эмхидхэн байгуулһан, ургуулан хүгжөөһэн хүнүүдтэ баяр баясхалан хүргэнгүй байлтай аал! Коминтернынхид хүндэтэ колхознигтоо хэдэ хэдэн хүнгэлэлтэ олгохо: пенси дээрэнь нэмэлтэ тогтоохо, түлөөһэгүй түлишөөр, электрын элшэ хүсөөр, амаралтын байшанда гү, али санаторидо ошохо путёвкоор хангаха «дүрим» зохёогоо.

ДҮРБЭНЭЙ НЭГЭН

КЫЗЫЛ. Каа-Хемскэ районой «Путь к коммунизму» колхозой гэшүүд 300 һууритай, хоёр дабхар соёлой байшантай болобо. Энэнь оройдоо хахад жэлэй турша соо баригдаа. Совет засагай 50 жэлэй ой болотор район дотор нээгдэхэ ёһотой соёлой дүрбэн байшангай нэгэниинь болоно.

Манай гүрэнэй түүхэтэ ойһоо нааша тосхон бүхэндэ болбосон клуб, библиотекэ бии болгохо гэһэн каахемецүүдэй үүсхэл хаа хаанагүй дэмжэгдээ. Колхозуудай, гүрэнэй һомолһон мүнгөөр соёлой эмхи зургаанудые бариха хүдэлмэри Тувын бүхы районуудта дэлгэрэнхэй. Тангинска, Эрзинскэ, Пий-Хемскэ районуудтахи хүдөөгэй олохон клубууд һэльбэгдэн шэнэдхэгдэхэнь.

ЯХАДАЙ ТҮҮХЭ

ЯКУТСК. Хэдэн авторнуудай бэлдэһэн «Яхадай түүхые» нютагай номой хэблэл гаргаба. Энэнь — республикын һургуулинуудай аха классуудта үзэхэ ном. Тус түүхэ Россин гүрэндэ Яхадай һайн дураараа хамжан ниилэхэһээ мүнөө хүрэтэрхи ехэхэн үе сагта хамаадана. Номой авторнууд совет үеын хэрэгүүдтэ онсо анхарал хандуулба. Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ ехэ амжалта туйлаха арга боломжо Яхадта заяаһан, арадуудай хани барисаанай асуудалнууд ном доторнь ехэ һуури эзэлнэ.

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ХУУДАҺАН

РСФСР-ЭЙ ГҮРЭНЭЙ ШАНГАЙ ЛАУРЕАДУУД

...энэ һая Кабардино-Балкариин ... поэт Кайсын Кулиев «Шу... шарха» гэжэ шүлэгүүдэйн ... номой түлөө РСФСР-эй Ми... ...нүүдэй Соведэй тогтоолоор Горькиин нэрэмжэтэ шанда ...бэ. Энэ номһоонь нэгэ шүлэг ...гшадай анхаралда дурадхаг...

Кайсын КУЛИЕВ

...НЭЙ ХҮГЖЭМ ЗЭДЭЛНЭ

...ын дуһал сонхо тоншоно.
...ад шэшэрнэ сонхын саана.
...жэн байдал гэр соо оршоно.
...анхы һүни сонхоор шагаана:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
... дээрэ һара үлгөөтэй.
...эдээ няана басаган гараа.
...он аалин аад, сэдьхэлдэ
хүлгөөтэй.
...ан дээрэ шуһанай сараа:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
...хэг сэрэгшэд добтолтодо
ороо.
... сүлөөгэй дуун ханхинаа.
... хаба хүрэбэгүй. Хосороо.
...рхэг дайсан илаба дахинаа:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
...өө төөриһэн тохорюунууд
...шөөл хайрлан гуйжа
хашхаралдаа.
... хубигүй заяан тулаа.
...тгой буһалгаашад хүндөөр
шархатаа:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
...ран тохорюунууд.
Нашан бүргэд.
...сагай дээрэ шуһан сэсэрбэ.
...тэн үбэл ерэжэ түргэдэн
...нүүд дээрэ саһа этэрбэ:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
...эгшэдые хүдөөлүүлнэ тала
хээрэ.
...хэлээ һалхин дэлгэнэ
мододто.
...гай оёоргүй нүхэн дээрэ
...һан хөөрэжэ ниидэнэ одотон:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
... һууна шүдөө зуунхай.
...нүүд тэрээндэ хайрлалаа
эльгэнэ.
...эргүй. Теэд хажуудань
һуунхай
...тшэн эхэнь толгойень
эльбэнэ:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
...гаа ногоон Дуран һэреэ.
...данайш эхэнэр сэдьхэлэй
зүнгөөр
...башагүй дураа асаран ерээ.
...хар гашуудал мартагданагүй
зүгөөр:
...енэй хүгжэм зэдэлнэ.
...гайн мүльһэн, саһан
хайлаа.
...рьялаа горход. Модон
ногоороо.
...да дээгүүр үүр сайгаа.
...ргадажа эхилээ мундарганууд
олоороо:
...енэй хүгжэм ээзлнэ.

Ородһоо Мэлс САМБУЕВ оршуулба.

Александр Коренев Москва хотодо ажаһуудаг уран шүлэгшэ. Профессиональна революционернүүдэй бүлэдэ түрэһэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ гартаа буу барижа дайлалдаа һэн. Хэблэлһээ гараһан арбаад номуудайнь олонхи совет сэрэгшэдэй баатаршалгые магтаһан юм.

А. Коренев буряад, казах шүлэгүүдые оршуулдаг. Д. Жалсараев, Ч-Р. Намжилов гэгшэдэй зохёолнуудые оршуулалсаа.

А. Кореневэй хоёр шүлэг эндэ хэблэгдэбэ.

НАРҺАД

Үндэр хабсагайн эрмэг дээрэ
Ургажа байгаа нарһады һананам.
Ундалхаа һубарингша гүрөөһэдтэл гээрэн,
Уруудам уруу аалиханаар һанжанад.
Огторгойн майхан өөдэ эомэлзэн,
Орбонгоороо шулуунда бажуулдан бүхөөр
Эдээхэн нарһад хаатаршанарые гэтэн,
Эмээхэйтэн даллан декабристнарые үдэшөө.

Гэнжээ хангирган, нарһадые һайхашаан,
Гэтэжэшье байгаа аалам тэдэнэр.
Намдашье адлирхуу нэгэн, юрэдөө,
Нарһанай мүшэрые хамууртаа хабшаал.

Арбагар намаатай ногоон нарһад
Аажам һэбшээндэ шэбэнэн найганад.
Һүүдэртэнь хорон залуухан үхин
Һанаалдин инагтаа нэнгэжэ найдана.

Олые хараһан нарһад гайхалтай.
Олбог хэжэ мүшэрөөрнь хонооб.
Хабсагайн үбсүүнһээ гараһаниинь һайхан лэ,
Хасууринууд хажуудань бүжэглэн һүрэглөө.

Набтаршаг, намааша нарһадые шэртэнэм,
Налгайнууд—огторгой шударан хадхана.
Шамда, эдээнние, модошон, хэлэнэм:
«Сабшажа бү унагаа»—гэжэ ханданам.

БЭШЭГҮҮДЭИ ХАИРСАГ

Тонхорой тайгаар аяншалан ябааб,
Тэндэ нефрит ологдоогүй хэбтэнэл.
Харгышьегүй нютаг—бурхан мартаа...
Харабаб гэнтэ
Модондо хадаатай
Харахан хайрсаг —
Бэшэгүүд хэбтэнэ.

Хасууриин хадхуурнууд дээрэнь унанхай,
Хабтагархан хайрсаг шэнээргэл үшөө.
Хэн мэдэбэ,
Дээрэһээ харайнхай
Хэрмэн бэшэг хэнэ гү даа, юрэдөө

Шубуу шонхор —
һонюуша амитан —
Шургажа ябаһаар тоншоодшье абана аалам.
Шүүдэрээр сүршэгдэн,
наранда шатан,
Шэрүүн ангай хэлээр долёогдоно аалам.

Дорохононь—нүхэн,
дээрэхэнэнь—уурхай,
Дорьбожо байна модод һархаганаад.
Хүбшэ тайгын ангууд, шубуухайд
Хамтаран өөртөө почто дархалаа.

Саашаа замаа хороон алхалбаб.
Шууяан нэрьеэн мүрэнэй адагта.
Һамгадай оймохые харан шабшалбаб.
Һаруулхан байдалаар хангалтаа, халаг даа.

Тайгаһаа гарангаа, ехэл баяртай,
Тэндэхи картографуудта бэшэг эльгээхэм:
Бэшэгүүдэй хайрсагһаа эхин гарбалтай,
Хото городуудай баригдахань мэдээжэ!

Ородһоо В. ПЕТОНОВ оршуулба.

Джанни Родари — мэдээжэ итальян поэт. Үхибүүдтэ зорюулһан номуудынь бүхы дэлхэйдэ эли болоһон. Манай гүрэндэ олон номуудынь гараһан юм.

Поэт Ц.-Б. Бадмаев Родариин шүлэгүүдые оршуулаа. Тэдэнь ном болгогдожо, Буряадай номой хэблэлдэ гарахань.

ЮУМЭН БҮХЭН ҮНЭРТЭЙ

Юумэн бүхэн аминдаа
Юрэл өөрын үнэртэй:
Халааша наймаалдаг алаабхи
Халуун хилээмэнэй хангалтай.

Уран бэрхэ дарханай
Урдуур хойгуур гарахадаа,
Модоной хабтагайн
хиргадаһанай,
Мохиной үнэр абахат даа.

Гэр будадаг маляртай
Гэнтэ нэгэтэ ушархалта:
Шэнэ будаг, скипидарай
Шэрүүхэн үнэр танихалта.

Шоферой хара хүүртигтэ
Шороб бензин шэнгэшэһэн.
Хүдэлмэришэнэй
Хубсаһан
Хуу тоһон болошоһон.

Эдитэ шэдитэ докторһоо
Эмэй үнэр хангалтаа.
Анзаһаар газар хахалдаг
Ажалшахан таряашан ха даа
Үндэһэ, шорой, хүрьһэнэй
Үнэртэйхэн байхал даа.

Далбагар онгосотой загаһашан
Далайн, загаһанай үнэртэй юм.
Гансал ажал хэдэггүй хүн
Гайхама, ямаршье үнэргүй юм.
Одоо залхуу баян хүн
Одеколон хэдыш түрхеэ һаа,
Пэй даа гэхээр түхэлгүй,
Пэхүүн гэгшын үнэртэй даа.

БУРЯАД БАСНИНУУД

Самбу Норжимаев Буряадай олон тоото шүлэгшэдэй дундаһаа басни бэшэлгээрээ илгардаг. Тэрэнэй зохёолнууд бэшэгэйнгээ, найруулгынгаа талаар һонин, мүнөө сагай элдэб дутуу дундануудые элирүүлэн, сатирын хамуураар этэржэ хаядаг юм.

Һаяхан Буряадай номой хэблэл энэ зохёолшоной «Шаазгайн элидхэл» гэжэ ном хэблэн гаргаба. Мүнөө Самбу Норжимаевай шэнэ баснитай танилсагты.

Самбу НОРЖИМАЕВ

УРЯАЛТА ДОРГОН

Арсалан гээшэ
Архи амсахашье дурагүй һаа,
Билдагуушалхада хүхидэг гээд,
Бэшэгдэһэн һэн, гэбэшье,
Тон ондоо зантай
Нэгэн Арсалантай
Тохёолдоһон тухайгаа хэлэһүүб.
Эжэлһээ таһарһан Даагые
Эсэтэр намнаһан Шоно
Шугын оёорто хүсэжэ, шулгалаад,
«Шуһа долёолсыт» гэжэ
Арсалан Доргон хоёрые
Айлшалуулан урижа асарба ха.
Дээгүүр тушаалта Арсаланиие
Дээшэнь алад гаргажа,
Дэгнүүл дээрэ һуулгаба.
Борбогор доройхон Доргонние
Богоһо дээрээ тогтоожо:
«Шабайень гэдэһэндэнь
шудхажа,
Шамдуухан асараад табил даа!—
гээд,
Нюргаараа тэрээндээ эрьелдэжэ,
Нюураараа Арсаланда миһэлзэнэ:
«Хүлисэгты, хүндэтэ айлшан,
Шарууһа гаргаха бүрөэ
Шабайень шудхажа эндэг аад,
«Унжагар шабай» гэгдэн,
Уляашадай дунда суурхаа һэм!»—
гэжэ
Хүхеэхэ дуратай тэрээнээ
Хүдэлхэ бүреэ
Хүлисэл Арсаланһаа гуйна.
Удангүй улаан духаряа дурадхажа:
«Хүлисэгты, хүдэр мундуу
ябахынтнай түлөө,
Хүсэн түгэлдэр байхынтнай түлөө,
Зохид сарюун эмгэнэйтнай түлөө,
Зорнгтой түрэһэн
зулзаганайтнай түлөө,
Баһа басаганайтнай түлөө,
Барас эреэн хүрьгэнэйтнай
түлөө үргэнэб!»—гээд,
Нэшэлдүүлхэеэ һарбагад гэхэдэнь,
Нэхы зогдороо эрзылгэшэнхэй
Арсалан
Хаража халашагүй,
Хара бараанаар хубилжа байба.
«Архяар зариманай хүндэлхэдэ,
Арсаха һэшхэлгүй, амсаашье һаа,
Билдагууша амитадай
бахалуурые
Биса бажуудаһамнн хүрэдэг!»—
гээд,
Баяртайшье гэнгүй арилшаба.
Хамаг хэрэгээ Арсаланаар
Хамһалсуулха һанаатай урнһан
аад,
Хараалгаад үлэшэһэндөө
Уураа хүрэһэн Шоно
Урдахи Доргондоо добтолон:
«Бусалһан эдеэн шэргэдэг,
Бууһан урагууд мордодог гэжэ
дуулаһан бэзэш!
Шамайе урихаяа һанаагүй,
Шабай шануулхаяа асараа һэм!»—
гээд,
Үһыень удар татажа,
Өөдэ уруунь үрхирүүлбэ.
«Хүндэдэ» хүртэһэн доргоншье
Хүл мэдүүлэн зугадаа бэлэй.

Сэдьхэл баясуулма аялга
Шагнажа һуухада аятай...
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Буряадай, мүн аха дүү арадай уран зохёолшодой шэнэ шэнэ бүтээлнүүдэй зарим хэһэгүүдтэйнь, мүн һая гуурһаяа туршагшадайшье зохёолнуудтай уншагшадые танилсуулха зорилготойгоор уран зохёолой хуудаһан гарадаг болохонь. Мүн шэнэ шэнэ зохёолнуудта шүүмжэлэгшэд-эрдэмтэдэй бэшэһэн рецензи, түрүү хүнүүд тухай очеркнууд, шүлэг, театрнуудай зүжэгүүд тухай рецензи, басни, фельетон болон бусад зохёолнуудые эрдэмтэд-шүүмжэлэгшэдһээ, уран зохёолшодһоо, журналистнуудһаа, бүхы уншагшадһаа редакци хүлеэнэ.

Элдэб жанрай эрхим зохёолнуудай дээжэ энэ хуудаһанда үгтэдэг байхань лабтай. Тиигэхэдээ дэн ехэ зохёол эндэ орожо шадахагүй гэжэ редакци уншагшадтаа хандаха байна.

Найруулгынгаа талаар уран хурса, удхынгаа талаар гүнзэгы зохёолнуудые редакци хүлеэнэ, нүхэд уншагшад.

ОЧЕРК

ЗҮРХЭНЭЙНЬ ОШОН ЗАЛИРААГҮЙ...

Дүрбэн зүг
найман хизаар гингүүлэн,
Дүлэн шэнгеэр
Агуу Октябрь соробхёод,
Эрхэеэ мэдэрһэн
Эсэгэнэрэймнай
зүрхэнүүдтэ
Эрэлхэг тэмсэлэй
зайн галаар сохилоол!

БАДМА ДАМДИНОВИЧ Дамдинов... Энэ нэрэ Яруунын аймаг соо олон лэ хүндэ танил байха даа. Би энэ хүн тухай үнихэнэй бэшэхые забдаһан аад, тухаяа олоогүй ябааб. Уулзаха бүхэндөө, тэрэнэй һонюуша абари зангые, ажалша бүхэригые гайхадаг, һайшаадагби. Һаяхан ошоходомни, Бадма Дамдинович иигэжэ хэлэжэ һуугаа һэн:

— Гээ юрэдөө, мүнөө үбэлыел дабажархёо һаа, Октябриинтаа 50 жэлые харахал аабзаб. Бэеынгээ һайн һаа, һэжэглэхэшьегүй һэн бээзэб. Теэд тиимэшье бэлээр үбшэндэ булигдахагүйл һанаатай агшаб...

— Хэды хүрэбэт даа?

— Һа, һа! Оройдоол дала наймантай болоолби дээ,—гэжэ үбгэжөөл хүхибэ. —1889 оной түл гээшэб даа...

Үбгэжөөл? Иимэ хүниие, ямаршье сагта тажархые мэдэхэгүй, сэхэ, сэбэр сэдьхэлтэй, нюдэндөө галтай, зүрхэндөө ошотой заңдаал ябадаг хүниие «үбгэжөөл» гэхээр бэшэл даа. Тэрэш түрэл нютагайнгаа, Эхэ оронойнгоо хүгжэлтын асуудалнуудһаа гадна, түби дэлхэйн зубхис бүхэнэй һонинуудые, хубиингаа хэрэг шиидхэжэ байһаншуу, залуу хүнтэй абьяастайгаар зүбшэн хэлсэдэг, арсалдадаг. Тиимэл хадань, «үбгэжөөл» гэхэ дурамгүйл. Харин һүргүйгөөр шэртэһэн нюдэтэй, һүнэшэһэн гал шэнги зүрхэ сэдьхэлтэй, хамагые тоогоошоонгүй боложо, хүлөө шэрэсэгэн ябадаг мүнөөнэй зарим нэгэ залуу хүбүүдыел «үбгэжөөлхэнүүд» гэхээр гэжэ һанагшаб.

Наһанайнгаа гэшхүүрэй
үндыхэ бүри,
Наранай туяадал, ходоодоол
миһэрэн,
Зүрхэнэйтөө ошые
залираангүй ябаал һаа,
Зуу хүрэхэмнай дамжаггүйл
хаш даа...

Бадма Дамдиновичай хүдэлдэг стол дээрэнь ябталаатай элдэб янзын газетэ, журналнуудые иража һуухадамни, хуушан монголоор бэшэһэн хори буряадуудай арба нэгэн эсэгэнэр тухай түүжа, арадай домогуудые харуулба. Тэдэниие Бадма Дамдинович хуу өөрөө согсолон найруулаа ха юм.

— Һая пенсидэ гараад байхадаа, хэхэ бариха юумэеэ оложо ядажа зободог һэнби. Наһаараа ажаллажа ябатараа, гэнтэ ажалгүй болошоходош, ехэ муу байдаг юм. Хэндэшье хэрэггүй хүн болошобо гээшэ гүб гэжэ заримдаа бодогдохо.

— Хэды хүрэжэ пенсидэ гараа бэлэйт?—гэжэ нэгэтэ асуугаа һэм.

— Далан нэгэтэй болотороо хүдэлөөб. Бэеынгээ үлбэртөөгүй һаань, мүнөөшье хүдэлжэ ябаха һэм даа. Тиигээд лэ, хүн зондо хэрэгтэйшье болохо аалам гэжэ гуурһанда хүргаа холгоожо һуугшаб даа,—гээ һэн.

«Пэй,—гэжэ һанаандаа гайхаа бэлэйб. Хэрбээ арбаад наһанһаа

батрааг болоһыень тоололсобол, аяар 61 жэл соо ажаллаа гээшэ гү?! Мүнөө үшөөл хүдэлһэн зандаа гээшэ ааб даа!»

Тиимэ даа, Агуухэ Октябриин хубисхалай мандатар Бадма Дамдинович батраа ябаа. Хори наймa хүрэтэрөө нилээд юу-хээ үзэжэ үрдиһэн байгаа бшуу. Зүгөөр анханһаа һүбэлгэн, хурса хүн байһан тула нютагайнтаа монголшо үбгэдтэ нэгэ хэды ном заалгаад, үзэгтэ орожо, хэнһөөшье дутуугүй уншадаг, бэшэдэг болоо бэлэй.

— Тэрэл үзэгтэ ороһонойнтоо ашаар, буряадайнтаа шэнэ үзэгые өөрөө шудалжа,ородшье бэшэг мэдэхэ болоо хүм даа,—гэжэ Бадма Дамдинович хөөрэдэг...

Бадма Дамдинович мүнөө түрэһэн нютагтаа, Эгэтын адаг тосхондо ажаһуудаг юм. Тус нютагта оршодог «Победа» колхозые тогтоолсоһон түрүүшын хүтэлбэрилэгшэдэйнь нэгэн ха юм. Тиимэһээ Агуухэ Октябриин 50 жэлэй ойе угтуулан тэрэ түрэл колхозойнгоо түүхые туужалан бэшээ. Гансашье Яруунын соо бэшэ, харин бүхы Буряад республика соо колхозой түүхые эгээл түрүүлжэ бэшэһэн хүн Бадма Дамдинович Дамдинов ха юм, юундэб гэхэдэ, тэрэмнай колхозой байгуулагдаһан үдэрһөө эхилжэ, тон холын сэсэн бодолтойгоор материал сутлуулжа эхилээ ха юм. Тэрэ материалаа пенсидэ гараһанайнгаа һүүлдэ согсолжо захалаа.

— Номоо бэшэжэ эхилхэдээ, һөөргөө гушаад гаратай болоод, дахин хамтын ажал эмхилхэлсэжэ ябаһандал болоолби,— гэжэ Дамдинов зугаална. — Хойто үеын залуушуулай мартангүй, нютагайнгаа түүхэ мэдэжэ ябахынь тула энэ ном бэшээ хүм.

...Эгэтын адагта түрүүшын нэгэдэл 1927 ондо бии болоһон түүхэтэй. Эдэбхитэдэйнь нэгэн—Ленинэй партида һаяхан кандидатаар абтаһан Бадма Дамдинов һэн. Түрүүшын нэгэдэлэйхид зоорея ниилүүлһэн бэшэ, харин газарай уһалууриие утытэйшүүлэй хүсөөр эмхидхээд, хамтаараа эдлэхэ зорилготой байһан гэхэ. Һүүлдэнь тэрэ нэгэдэлэй һуурида коммуна байгуулагдажа, 1930 онһоо артелиин Уставта оруулагдаһан юм.

Түрүүшын коммунарнууд... Газар уһалууриин нэгэдэлшье эмхидхэхэдэнь, коммунашье байгуулхадань, колхозшье болоод байха үедэнь тэдэнэй урда дардам үргэн харгы үты һааб даа. «Буруу талын номнолшод ушар ёһо мэдэхэгүй зондо элдэб хоб-жэб тараажа худхуулдаг, хуймуулдаг һэн»,—гэжэ автор ном соогоо бэшэнэ.

Шүдөө зууһан
ангиин дайсад
Шүлһөө сэсэргэн,
хараал табидаг —
Түмэр бодолоо
юугээршье агсаагүйт,
Түрүүшын коммунарнууд,
таанарта соло!—гээд шүлэглэхэ дурамни хүрэнэ. Эдэ үгэнүүд Бадма Дамдиновичта сэхэ хамаатай.

Б. Д. Дамдинов 1936 он болотор түрэл нютагтаа эмхидхэгдэһэн колхоздо счетоводоор, түрүүлэгшээр ажаллажа байтараа, Ульдэргын сомоной Соведэй түрүүлэгшээр дэбжүүлэгдээд, 1961 он хүрэтэр тэрэл ажалдаа ябаа бшуу. Тэрэнэй аша габьяаень түрэл засагнай үндэрөөр сэгнээ: медаляар, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй табан грамотаар шагнагданхай. Гадна мүнөө тэрэ тусхай пенси абадаг. Би мүнөө тэрээн тухай тус очеркоо иимэ үгэнүүдээр түгэсхэхэ гэжэ шиидээб:

Зүгөөр үһэниинь буурашье
һаа,
Зүрхэнэйнь ошон залираагүйл
даа.
Үе наһандаа гансашье дахин
Үнэн юумэнһээ сухарнагүйл
даа.
Эсэгэнэрэйнгээ нимэл
абһандань,
Эльгэ зүрхэнһоо бэясанабди.
Һалаатаад үзэг лэ
харгынуудай—
Һарюугаар алхаха эрхэгүйбди!
Зузааржа бэйг лэ намтарынь.
Зүрхэнэйнь ошон залирхагүйл
даа.
Үринэрэйнгөө омогорхол
боложо,
Үшөөл удаан ажаһуугыт!

Цырендулма ДОНДОГОИ.

Ч-Р. НАМЖИЛОВ

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ ГЕРОЙ В. Б. БОРСОЕВОЙ ДУРАСХААЛДА

Усть-Ордын округой Эхирэд-Булгадай аймагай Борсоевой нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй гуйлтаар бэшэгдэбэ

Баруун холын дайнай газар
Балын уняар тунаал даа.
Баатар манай хүбүүн Будяа.
Баряад зүрхөө унаал даа,
Баряад зүрхөө унаал даа.

Арай голтой үндын бодоод,
Алад зүүлжээ хараба.
Аяар Буряад нютаг руугаа

ДУУН

Амар мэндээ захиба,
Амар мэндээ захиба.

— Эжы, баабай, зон нүхэдни,
Энхэ жарган һуугыт,—гээ.
Эрын ёһоор нигээд битнай
Эндээ хэбтэн үлөөб,—гээ,
Эндээ хэбтэн үлөөб,—гээ.

Оройн наранай һүүлшын туяа
Оноод сэхээр тудаба.
Омог бүргэд сээжэн дээрэнь
Ошо галнууд нособо.
Ошо галнууд нособо.

Барун холын дайнай газар
Балын уняар тунаал даа.
Баатар манай хүбүүн Будяа
Баряад зүрхоө унаал даа.

Ц-Д. ХАМАЕВ

СЭСЭГ

РАССКАЗ

1

ЗОГСОЖО байгааш урдамни. Этигээгүйб. ...лмэн хоёр нюдэншни, мэнгэтэйхэн хасаршни эды удаан саг соо минии бэдэрһэн нюдэн, минии бэдэрһэн хасар һэн даа.

Зогсожо байгааш урдамни. Үшөөл этигээгүйб. Маталзаһан бэешни, хилэтэмэ харахан нюдэншни. Танил дүтэ, хэзээни хэзээб даа үзэһэн мэтэ үзэгдөө.

Зогсожо байгааш трамвай соо. Таршаганууран трамваймнай хонхоо жэнгиргэн, галта холшэжэм утаһаа дамжан, үгсүүр өөдэ табилба. Минии зүрхэн шам тээшэ мүн лэ табилба. Найгар найгар һэжэгдэжэ, һогтуу найгуур юумэндэл, дүтэлэн дүтэлэн тэмтэгэшээб. ...н хүдэлөөгүйш. Наран сэсэгтэл нам руу ...ежэ харааш.

Танилсаабди. Хүйтэн гарымни ульһатай дулаахан гараараа жэгнээд:

— Сэсэг,—гээш...

Сэлгеэ үдэшын бууxада, сэнхир хүхэльбэ ...гэридэ эмнилдэһэн тооһормо сая мүшэд ...э хаража, ханангяар энеэбхилдэг болонхойб. ...гын дуунай таһалдажа, бархирамгай нялхын ...тажа эхилхэдэ, үүр сайба хаяа гэжэ үргэһөө ...лмээн, үлэн шарахан нараяа, шамаяа угтаһаа, эгээ һайхан дуугаа дуулахаяа үлгэн ...адаа гарадаг болонхойб. Ажаһууха яагаашье гоёб даа! гэжэ бахархашанхай, юумэн бүхэнэй амисхалые байгаа бэеэрээ мэдэрэн, аажамхан алхалнам.

2

Агаарта үлхэлдэн һанжаад, аялгалаад һаладаггүй жэргэмэлшье, һэбилэн үлеэсэгээһэн һэбшээндэ һэр-мэрхэн зугаалан гунхалдаһан сэсэг ногоонуудшье, дээгүүр хүнэй ухаан бодолой хүсэ —далита самолёдой шэхэ шэрбэһэн шууяаншье—мэдэрэлымни хонходон, сэдьхэлэймни хүбшэргэйе шэнхинүүлнэл. Ажаһууха гээшэ оршолон дэлхэймнай үнэхөөр ехэ жаргал байна даа! гээд үшөө дахин, Сэсэгни, мүнөөдэр хэлэбэлби.

Утаяа уудалаад, ухаалдин хараад үзэхэдэм, үүлэ нараар һэлгэсэлдэһэн үдэрнүүдни боро бодолой боргожоогүй зүргөөр мүлхин үнгэрһэн байбал. Ажабайдалые мүнөө би алаг нюдөөр бэшэ, арюун сэлмэг харасаар хёрхолжо харабаб. Тиимэһээл би хэмгүй жаргалтайб! Һожоргүйдэжэ, юумэн бүхэнһөө дүжэржэ дүлииршэһэн хүнүүдэй зүрхэнэйнь галханиие носоожо, намар сагайнгаа үрэһэ хуряажа, наһанайнгаа һүүлшын харгы хүрэтэр намтай адли найдал этигэлтэй ябахыень хүсэнэм.

Игэжэ хүнүүдтэ хэлэхыем анжаба гүш, Сэсэг! Эрдэни элэхэ бүреэ үнгэ орохо гэлсэдэг. Бишни эрэ хүн һэн хойноо гууляа бэшэ,

3

эрдэнеэ харуулааб. Эрдэнимни элэбэшье, наранай гэрэл буляагаагүй, һарын туяа тодоогүй байгаал.

«Юу?.. Нээрээ гү? Ажабайдалаа хөөрэ даа... —гэнэ гүш, Сэсэг. Хөөрэһүүлдеэ, шагна.

Ажабайдал гээшэ, шүдхэр абаг, хэлбэрхэйхэн лэ юм байгаа даа. Теэд яахабши, тэрьелжэ ошохогүйш Хүн түрэһэн урмандаа хүхын дуу шагнажа, хүн түрэһэн урмандаа эрдэмэй далай гаталжа, юрьен эрьелдэһэн юртэмсэ дээрээ юрын найдалтай ябахадаа, ажабайдалай далай соо зомгооһонш болоод үлгыдүүлээб; ажабайдалай далай соо онгосош болоод һэжүүлээб. Бүргэдшэлжэш ниидээд, даляа һэндэжэ болёоб. Харсагашалжаш элибэшье, харалган шуурганда даруулааб. Өөдөө үндыжэ, үшөө дахин хүсэлэн, хорин сагаан шүдэеэ хам зуужа, холые зорихо хаба шадал орогдоогүй. Хэбтээл ха даа хэбтээб. Хүнүүдтэшье, дэлхэйдэшье ашаан болоо һэн хаб даа. Үһатайшье, сэлмэгшье нюдөөр дэлхэйе тиихэдэ хаража шадаагүйб. Утынгаа замые уруу дуруухан лэ гаталжа ябааб.

Теэд лэ эндэ... Ши, Сэсэг, Байгалайнгаа орьёл хабсагайн эрмэг боложо халяагаад, номин долгин соонь тодожо абабаш. Шимни—Ангар, бишни—Енисей мүнөө болобо хаб. Дэлюун дайдынгаа энгэрые эсхэн, захагүй замдаа хоюулан хүтэрэлдэн гарахамнай ха юм даа, Сэсэг.

Зүрхэмни собхоршоо. Тиигэбэшье эмниг мориндол үлүүсэ зээрэг бэшэ, номгоронги болоһон байгаа.

Зүрхэмни собхоршоо. Өөрөөшье хуушан һууриһаа хобхо һүрэн собхоршоһондол болооб. Иимэ ехэ далита мэдэрэлдэ эзэлэгдэжэ, эсэнги нюдэеэ һэргээхэб гэжэ мэдээгүйб даа, сэ-

4

хэнь, Сэсэг.

Нютаг нугаараа хэдэн хоног ябажа ерэбэб. Энгэрээ сэлижэрхёод, эрьежэ ерэһэнээ мэдүүлэн, эхэдээ дуу дуулан, инаг шамаяа дурсан гуниглажа һуухадам, һогтуу гэжэ һанаа гү, һонишоожо хараа. Һогтуу! Тиимэ даа, би һогтуу һуугааб. Юунһээ һогтоһымни эльгэ нимгэнтэй эжымни таажа мэдээ гү, яагааб.

«Үбэрэйнгөө гэрэл, хүбүүмни, хэзээ асаржа харуулха хүмши даа?»—гэжэ Эжым асуугаа.

Ошожо сонхоо нээхэдэм, аялгаараа дуулим агаар зүһэн, зүүн шугы сооһоом хоргодоһон хүхы болоод, холшорлуулан донгодоош.

«Мэнэ даа, мэнэ»,—гэжэ харюусааб.

Шам тухайгаа, Сэсэгни, хөөрэнгүй байжа болоогүй. Шам тухайгаа бишни эхэдээ хөөрөөб.

«Һайрхаа гүш, али муушалаа гүш?»—гэжэ намһаа мүнөө асуухаш. «Һаргааб»,— гэжэл ойлгуулааб.

«Гэрэл гээшэ һаргама һаруулдаа һайн. Гэрэл мэтэ сэдьхэлтэй ха юм даа»,—гэжэ эжым баталаа.

«Тиимэ даа, гэрэлһээшье гэрэлтэй»,—гэжэ дабтааб.

«Гэрэл мэтэ сэдьхэлтэйл байжа үзыш даа, Сэсэгни»,—гэжэ биш мүнөө хэлэхэ байнам.

Хотынгоо гудамжада дахяад уулзабабди. Шимни хоёр хүлөөрөө асфальтын бурмадал халуун шулуу тулгалаад зогсожо байнаш. Хөөрхэн энэ дэльбээрээ халуун шулуу нүхэлжэ гараһан арюухан Сэсэгни гээд, Сэсэг, шамаяа харахадаа, юундэшьеб бодобоб. Халуун шулуу һайса долёоһон бишни элшэһээшни һаргашооб. Шамайгаа эрьежэл байхаар һаргашооб.

Дуугайш. Дуран гээшэ дуугай, һолонготомо мэдэрэл хүсэлэй тулалдаан гэжэ ойлгодогби.

5

Молор дүрыньш дээжэдэ мүндэлһэн хоёр тунга аршааншни уужа садашагүй амтан. Эгээл тиимэһээ хүлгүй харанхы нүхэн руу унажа, хүдөө таладаа табигдатараа, энэ хоёр булагһаашни ундалан, хүсэ зориг орожо, һанаһанаа хүсэлдүүлэн ябахадаа, урдашни һүгэдэн дохихоб.

Гүльмэдэ ороһон загаһандал хитагашан зүрхэмни шарбалзаашаба. Энээндэ этигэхэньшье бэрхэтэй байна даа. Сэсэгни, шимни сэсэг шэнги хагдаршаха ха юмши даа... Сэсэг шэнги хагдарбашье, сэсэг шэнгеэр ургаад лэ, һалбараад лэ байха ха юмши даа. Сэсэг. Энээндэ ши өөрөөшье этигэнэгүйш, бишье этигэнэгүйб.....

Сэхэ урдаһаам хараад, шэмэрүүн үбэлэй жабарта, ажабайдалай газардалгада юундэшье диилдэхэгүйб гэһэн шэнгиш. Диилдэхэгүйеш бишье мэдэнэб. Дэнзэээ дэлгээд, элшэтэ наранай туяа тудажал ябахаш. Хүнэй үндэһэн газар дээгүүр ха юм даа, мүнхэдөө ябажал ябахаш, Сэсэгни.

Тариһан, ургуулһан сэсэгэймнай дэльбэ ургажал, хагдаржал байха, олон даа, тоогүй олон жэл үнгэрхэ... нэгэтэшье хоюулан таһархагүйбди. Тиимэ хадань лэ би шамда, ажабайдалда атаархал түгэс дурлааб.

«Зай, ябая даа»,—гээд гараа һарбайбаш.

«Ябаял даа... ямаршье сагта суг ябая, Сэсэгни»... Хүнүүд намай хараад миһэрэлдэнэ. Минии миһэрэлэй нюусые тэдэнэр ойлгоо. Би Сэсэгээ сэсэгтэй жэшээби. Олон үнгын байдаг ха юм даа сэсэгүүд. Сэсэг бүхэн өөрын хангалтама һайхан үнэртэй, бэшэнтэй илгашагүй өөрсэ үнгэ шэнжэтэй. Тиимэл хадань хүн бүхэн өөрын һайшааһан сэсэгтэй байдаг. Бишье өөрын сэсэгтэйб. Гандуулангүй, хагдаруулангүй ургуулха хабатайб. Тиимэ бэзэ, Сэсэг?...

ҺОНИРХОЛТОЙ АЯНШАЛГА

Октябрь һарын һүүл багай амаралтын нэгэ үдэр Горхоной дунда һургуулиин һурагшад класс классаараа хубааржа, Түнхэн аймагайнгаа бүхы нютагуудаар аяншалга хэбэ. Тэдэнэй гол зорилго, түрэл дайдынгаа түүхые шэнжэлхэ, шэн габьяата, ажалша бэрхэ хүн зонтой уулзажа хөөрэлдэхэ гэһэн удхатай байгаа.

Зургаадахи «а», «б» классайхид Далахай нютагта ошоһон байна. Тус нютагай фронтовигууд Б. Б. Бараев, Б. Б. Шенхоров гэгшэдтэй уулзажа, дайнай гал дүлэн соогуур ябажа гараһан тухайнь шагнажа һонирхобо. Мүн баһа тэндэхи эрхим һаалишадай ажалтай танилсаһан, тэдэнэй фото-зурагуудые буулгаһан байна. Удаань Сагаан Үһан гэжэ багахан һууринда совет засагай тогтожо байха үеэр сагаан этэгээдүүдтэ алуулһан Каландаришвилиин 56 сэрэгшэдэй хүшөө ошожо хараа. Ерээдүйн зол жаргалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө амин һаһаяа үгэһэн эдэ сэрэгшэдэй хүшөөгэй үмхиржэ һандаршоод байхада, урдань хэнэйшье анхаралаа табингүй байһаниинь гэмшэлтэй. Горхоной һурагшад иимэрхүү юумэнүүдые элирүүлжэ, олоной анхаралда табиһан байна.

Хойто-Голдо 7 «а» классай һурагшад ошоо. Харгы замай муу дээрэһээ зобожо байжа хүрэһэн байна. Тиигэбэшье хаана хаанаһаань хада уулаар хүреэлээтэй энэ нютагай ажалша бэрхэ зоноор уулзажа танилсаа.

Үргэн уужам Түнхэнэй Хоймор хангай нютагаар 8 «б» классай һурагшад аяншалба. Тэндэ ошоходоо мэдэжэ абаһан юумэниинь гэхэдэ Жамбал Тулаевай нэрэмжэтэ Толтойн дунда һургуули анха түрүүн 1891 ондо Сагаан-Нуур гэжэ тосхондо нээгдэһэн байба. Мүнөө тус һургуули 75 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхээ бэлдэжэ байнхай. 8 «а» классай һурагшад Мон нютагта Нурбэ Убушеев гэжэ Берлин абалсаһан хүнтэй уулзажа, ехэ һонин хөөрэлдөө хээ.

Хорёод онуудай үеэр үгытэйшүүлэй комитедэй ударидагшад байһан Истомин, Захаров гэгшэдэй хаана, хайшан гэжэ совет засагай дайсадта буудуулан алуулһан тухай 9 «б» классай һурагшад Түнхэн нютагаар аяншалхадаа һуража абаа. Тэдэнэй алуулхые хоёр нюдөөрөө хараһан Воронин Тихон Фёдорович гэгшэ бодото дээрэнь хөөрэжэ үгөө.

Һурагшад аяншалха зуураа һургуулиингаа музейдэ хэрэгтэй, һонирхолтой юумэнүүдые суглуулһан байха юм.

Горхоной дунда һургуулиинхидай иимэ үүсхэл гаргажа, түрэл нютагаараа аяншалга хэһэниинь һайшаалтай. Туризмаар тус һургуулиинхид нёдондо жэлдэ аймаг дотороо нэгэдэхи, республика соогоо 8-хи һуури эзэлээ һэн.

В. ЖАМБАЛОВ.

ОКТЯБРЬСКА СОВХОЗДО

ЖОЛООШОДТО ЗОХИД ЛЭ

Урдань жолоошод үбэлэй хүйтэндэ машинала халааха гэжэ яһалал зобогшо бэлэй. Бага сага юумэнэй эбдэрхэ барихада гаражда оруулаад, түргэн зуура заһажархиха гэхэдэ, тиимэ арга байгшагүй бэлэй. Энээнһээ боложо, хүдэлмэриин үнэтэ сагые миин гээдэг байгаа.

Мүнөө совхозой жолоошод амараа. Агуухэ Октябриин һайндэртэ бэлэг болгон совхозой хүдэлмэришэд жолоошодтоо һайн гараж барижа үгэбэ. Тэндэнь хамта 26 автомашина, 8 хүнгэн машина багтаха юм. Шэнээр баригдаһан гараж угаа зохид, жолоошодой хубсаһа хунараа хадагалха тусхай кабинатай. Һайн душтай. Нүгөө захадань улаан булан нээгдээ. Тэндэнь газетэ, журнал, шатар, даам, домино гэхэ мэтэ элдэбын наадануул бии. Сүлөөтэй сагаа жолоошод улаан булангдаа хүхюун сэнгэлигээр үнгэргэнэ.

ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭН

Үдэшэ үглөөниинь бүришье хүйтэн болошонхой. Үнеэдые уяндань байлгажа, талха тарянай зүйл үгэжэ захалаа. Тиигээгүй һаа, энэ хүйтэндэ түргэн туража магад. Мүнөөхэн лэ шадал тэнхээ һайса абхуулбал, хүйтэн үбэлые бэлэхэнээр дабажа гарадаг. Эгээл тиимэһээ Моюрай фермынхид үнеэдээ мүнөөнһөө һайса эдеэлнэнэ. Энэ фермэ урдаашье совхоз соогоо түрүү зэргэдэ ябагша һэн. Мүнөөшье тэрэ жолоогоо бүхөөр барижа ябана. Һү һаалияр жэлэйнгээ түсэб даабарине Агуухэ Октябриин һайндэр болотор дүүргэхээр хараалнад. Үнеэдынь тобир тарганууд. Эндэхи һаалишад үдэрэй 700-гаад килограмм һү тушаана. Түрүү һаалишад Буда-Ханда Ринчинова, Дарима Жигмитдоржиева гэгшэд үнеэн бүриһөө үдэрэй хахад пууд, үшөөшье дээшэ һү һаана.

Тус фермын эбтэй этэй коллектив өөһэдынгөө хүсөөр үбһэ тэжээлээ сүм бэлдэжэ, газаагаа зөөжэ оруулаанхай. Хашаа хорёогоо һайса дулаалжа, үбэлэй хүйтэниие айлтагүйгөөр үнгэргэхөөр бэлэн.

В. КЛОЧИХИН.

Зэдэ.

ҺАЙНДЭРЭЙ БЭЛЭГҮҮД

«Бурятцелинстройн» Хурамхаанай СМУ-гай барилгашад Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан түсэбтэ даалгабаринуудаа дүүргэбэ. Нүхэр Д. Фоминай хүтэлбэрилдэг бригада Буксекен гэжэ газарта 600 хонидой байра барижа ашаглалгада үгэбэ.

Аргадын барилгын участогайхид 200 үнеэдэй байха дулаалагдаһан байра бодхоогоо.

Хурамхаанай участогайхид 2—2 байратай 3 шэнэ гэрнүүдые бариба.

Н. САНДАНОВА.

Баргажан.

КОМСОМОЛШУУДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Баргажанай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Элһэнэй комсомолшууд колхозойнгоо мал ажалай фермэнүүдые шефтээ абаад, малайнь үбэлжэлгэдэ туһалалсана.

Тэдэнэр һаяхан воскресник эмхидхээд, хоёр үдэрэй турша соо малай хуушан хотые һэльбэн шэнэ газарта үрилан табиба. Воскресниктэ хүдэлжэ олоһон мүнгэеэ тэдэ комсомолшууд Вьетнамай арадта туһалха фондодо оруулаа.

Н. НАДМИТОВА.

ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

«Восточные Саяны» колхоз жэлһээ жэлдэ шэнэ шэнэ барилгануудые олоор хэдэг, аймагайнгаа хүгжэнги ажахынуудай нэгэн юм. Энэшье жэлдэ колхозой түб Хуурай һубаг тосхондо шэнэ контор, автомашинануудай гараж шулуугаар барла.

Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ колхозой барилгашад шэнэ, һаруул больница ашаглалгада үгэбэ. Тус больница 5 палататай, нарайлалгын таһагтай, ваннатай хамта дээрээ 30 оротой юм. Тэрэнь уһаар дулаасуулагдадаг.

Түнхэн. **В. МАШКИНОВ.**

ПРАВДА БУРЯТИИ

Мүнөөдэрэй номерто:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Агитатор—политическэ тэмсэлшэ» гэһэн түрүү бэшэг; «Манай Буряадта» гэһэн гаршаг доро тобшо һонин; ТАСС-ай мэдээсэлнүүд: Түрэл орон доторнай.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Дабһалагдаһан газарай хоёрдохи үрэ» гэһэн нүхэр Митуповай статья.

Гурбадахи хуудаһанда: городой студентнэрэй эдэбхитэдэй суглаанһаа; хилын саанаһаа ТАСС-ай мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Тэрэнги магазин соо» гэһэн В. Петоновой статья; Р. Белоглазовагай романһаа хэһэг; соносхолнууд.

Баргажан гол. З. ВЕСНИНАГАП фотоэтюд.

ТЕЛЕГРАФ ТЕЛЕФОН РАДИО

ЗАМБИ ТҮБИИН ЗҮГ ЗҮБХИС БҮХЭНҺӨӨ

Э. Буропто—эб найрамдалай алтан медаль

ЛОНДОН, ноябриин 2. (ТАСС). Амгалан байдалай түлөө тэмсэлэй талаар габьяатай байһанайнь түлөө Англиин мэдээжэ профессор, физик Эрик Буроп гэгшэдэ Ф. Жолио-Кюриин нэрэмжэтэ эб найрамдалай алтан медаль үсэгэлдэр Лондондо барюулагдаа.

Профессор Э. Буроп Вьетнамда эсэргүү американска эсэрхэг түримхэй ябуулгые буруушаадаг, хүниие олоор хюдаха элдэб эсын зэбсэгүүдые хорихын түлөө тэмсэдэг, уласхоорондын арсалдаатай асуудалнуудые хэлсээ хэһэнэй үндэһөөр шиидхэхэ гэдэг байна.

Э. Буроп 1950 онһоо эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй вице-президент юм.

ОАЕ-гэй Соведэй сессиһээ

АДДИС-АБЕБЭ. (ТАСС). Ноябриин 1-дэ Африкын нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) министрнүүдэй соведэй заседани дээрэ ОАЕ-гэй генеральна секретарь Диалло Телли гэгшын тоосоото элидхэл соносхогдоо. Африкын нэгэдэлые бүхы аргаар бэхижүүлхэ, арсалдаанай һүжэрэлгэ тохёолдуулхагүй гэжэ оролдохыень энэ түбиин бүхы оронуудые уряалба. ЮАР-ай хархис засагаархидта эсэргүүсэн тэмсэхэ шухала гэжэ генеральна секретарь онсолон тэмдэглэбэ.

АДДИС-АБЕБЭ, ноябриин 2. (ТАСС). Африкын нэгэдэлэй эмхиин министрнүүдэй соведэй сесси комитедүүдээр дамжуулан хүдэлмэреэ ябуулжа үргэлжэлөө. Үглөөнэй заседани дээрэ мэдээсэгдэһэнэй ёһоор, политическэ комитедэй гэшүүд Африка түбидэхи колониальна дарлалта усадхаха асуудал зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ.

Гвинейн президентын дурадхал

ЛОНДОН, ноябриин 2. (ТАСС). Гвинейн Республикын президент Секу Туре эхэ орондоо бусаха гэжэ өөһэдынь хүсэхэ байбал, Гвинейдэ байдаг ганынхидта зүбшөөл үгэхөөр бэлэн байһанаа элирхэйлэн, Ганатай дипломатическа зүрилдөөгөө заһаруулжа болохо зам нээбэ. Рейтер агентствын корреспондент ОАЕ-гэй эмхидэ боложо байһан юумэ һайн мэдэхэ хүнүүдэй хэлэһые үндэһэ болгон, энээн тухай мэдээсэбэ.

Секу Туре иимэ дурадхал ОАЕ-гэй секретариадай нэрэ дээрэ эльгээгээ.

ОАЕ-гэй министрнүүдэй соведэй сессидэ хабаадахын тула Ганаар дамжан Аддис-Абебэ ошожо ябаһан Гвинейн делегацие Аккрада бариһанһаа уламжалан, Гана Гвиней хоёрой хоорондо шахардуу байдал тохёолдонхой.

У Танай түлөөлэлгэ һунаагдаа

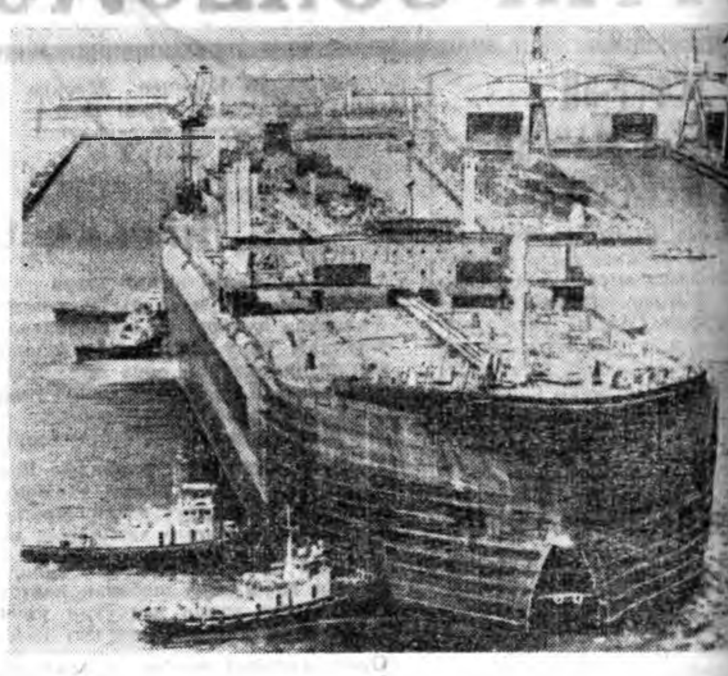
НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 2. (ТАСС). ООН-ой Генеральна Ассамблей Аюулгүйн Соведэй зуушалгаар Генеральна Ассамблейн XXI сессиин дүүрэтэр ООН-ой генеральна секретариин тушаал дааха У Танай түлөөлэлгыень һунааха гэжэ нэгэн дуугаар шиидхэбэ.

ООН-ой шиидхэбэрие хэрэгсээнэгүй

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 2. (ТАСС). Баруун-Урда Африкые (ЮЗА) зонхилдог ЮАР-ай мандат болюулһан, энэ территориин түлөө харюусалгые ООН дааха гэжэ мэдэрһэн ООН-ой Генеральна Ассамблейн шиидхэбэрие ЮАР-ай правительство зүбшөөн абахагүй байха гэжэ Урда-Африкын Республикын премьер-министр Д. Форстер үсэгэлдэр мэдүүлээ. АП агентствын корреспондентын Ист-Лондонһоо дамжуулһанай ёһоор, засаг баригша националис партиин съезд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, Форстер тиигэжэ мэдүүлээ. ЮАР саашадаашье Баруун-Урда Африкын газарые хиналта дороо байлгаха һанаатай гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Хилээмэнэй сэн хүндэрбэ

ВЕНЭ, ноябриин 1. (ТАСС). Австрида үсэгэлдэрһөө эхилэн хилээмэнэй, булкануud болон кондитерска зүйлнүүдэй сэн 6 — 8 процентээр дээшэлээ.

ЯПОН. 210 мянган тоннын «Идемитсу Мару» гэжэ супертанкер Иокогамадахи Исикавадзима-Харима гэжэ фирмын стапельһаа уһанда табигдаа. Дэлхэй дээрэхи эгээн ехэ энэ танкер утаашаа 342 метр болоно. Киодо—ТАСС-ай фото.

ТБИЛИСИДЭ Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ ТУХАЙ ГАДААДЫН ХЭБЛЭЛ ИИГЭЖЭ БЭШЭНЭ

Грузиин ажалшадай түлөөлэгшэдэй баярай заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые гадаадын хэблэл үргэнөөр шэнжэлжэ байна.

Социалис оронуудай газетэнүүд энэ үгын тодорхой найруулга ба тэрээн тухай шэнжэлгэнүүдые тунхаглана.

ПРАГА. Аха дүү социалис оронуудай бүри нягта харилсаа холбоон шухала байна гэжэ «Руде право» газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Гэхэ зуура, Хитадай хүтэлбэрилхы тушаалтад пролетарска интернационализмын гол ёһонуудһаа арсаад, аха дүү Вьетнамые дэмжэхын тула хамтын ябуулга хэхэ тухай СССР-эй ба бусад социалис оронуудай бүхы дурадхалнуудые буруушааһан байна гэжэ тус газетэ тусхайлан зааба.

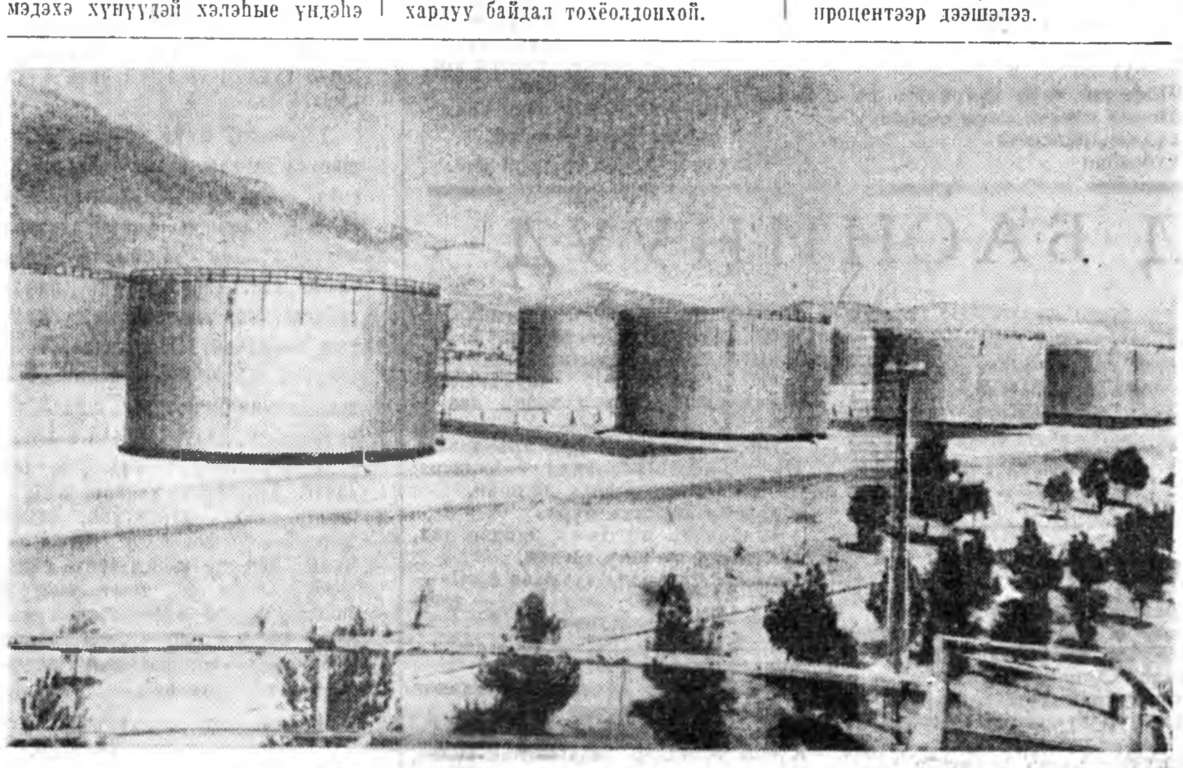
БУДАПЕШТ. «Вьетнамда туһаламжа үзүүлхэ асуудалаар нэгэ һаналтай ябуулга хэхэ гэшэ уласхоорондын харюусалгын гол зүйл» гэһэн гаршагтай, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин хэлэһэн үгын найруулгые «Непсабадшаг» газетэ мүнөөдэр тунхаглаа. Социализмын аха дүү оронуудай хани барисаа, нягта эмхидэл, харилсан дэмжэлсэлгые улам хүгжөөхын тула һүүлэй үедэ ехэ юумэн хэгдээ гэжэ энэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

БКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

СОФИ. (ТАСС). Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай пленум боложо, партиин IX съезд дээрэ БКП-гэй ЦК-гай хэхэ тоосоото элидхэлэй проектые, IX съездын гаргаха резолюциин проектые зүбшэн хэлсэбэ. Тоосоото элидхэлэй проектээр БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Тодор Живков элидхэл хээ.

Тэрэшэлэн табадахи табан жэлэй турша соо Болгариин Арадай Республикые хүгжөөхэ тухай БКП-гэй IX съездын директивэнүүдэй проектые бүхы арад зоной зүбшэн хэлсэлгын үрэ дүн тухайда БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн Живко Живковой мэдээсэлые мүн лэ соносоо.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар шиидхэбэри гаргагдаба.

СИРИ. Сири СССР хоёрой хоорондын экономическа харилсаа холбоон тухай хэлсээнэй үндэһөөр Дамаскда баригдаһан 45 мянган кубометр түлишэ багтааха резервуарна парк. ТАСС-ай фотохронико.

Мүрдэлгэшэдэй хоролто

ХАНОЙ, ноябриин 2. (ТАСС). Урда Вьетнамые сүлөөлхэ армиин отрядууд ба партизанууд октябриин тэнгһээ урагша Бажна провинци дотор дайсанай 216 солдадые, тэрэ тоодо американска ба австралийска 154 алууршадые, хүлһөөнь буулгаа. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, эндэхи патриодууд хуягта хоёр машина мүн лэ үгы хэбэ.

Бомбодожо, буудажа үргэлжэлһөөр

ХАНОЙ, ноябриин 2. (ТАСС). США-гай долоодохи флодой корабльнууд дээрэ, Урда Вьетнамдахи, Таиландадахи США-гай баазануудта байдаг американска олон самолёдууд октябриин 31-дэ Вьетнамай Демократическа Республикын агаарай дайда руу хэдэ дахин нэбтэрэн ороо. Хатинь, Нгеан, Тханьхоа, Ниньбинь, Намха провинцинуудай хүн зоноор олон нютагууд ба промышленна үйлэдбэринүүд, мүн Виньлиниин район, Катба арал бомбодогдоһон, буудагдаһан байна. ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, тэрэл үдэр демилитаризованно зонын райондохи хэдэн тосхонууд агаарай добтолгодо ороо.

США-гай долоодохи флодой корабльнууд октябриин 30, 31-дэ ДРВ-гай харьяата уһа руу нэбтэрэн орожо, Виньлиниин районой, Куангбинь провинциин эрье шадарай һуурин тосхонуудые буудаа гэжэ ВИА агентство мүн лэ мэдээсэбэ.

Кубын хүн зоной тоо

ГАВАНА, ноябриин 2. (ТАСС). Тоо бүридхэлэй түбэй управлениин мэдээнэй ёһоор, Кубын хүн зон мүнөө 7.800 мянга болонхой.

„Үе сагай нюусын" мүр сараа һалгаагдана

ВАШИНГТОН, ноябриин 2. (ТАСС). 1963 оной ноябриин 22-то алуулһан президент Джон Кеннедиин бэеые задалха үедэнь буулгагдаһан рентгенэй 65 зураг ба негативууд американска национальна архивта тушаагдаа. Эдэ зурагууд ба негативууд 20-дохи зуун жэлдэ... хэр тунхаглагдаха ааб даа гэжэ юстициин министерство үсэгэлдэр соносхоо.

Элидхэлынь хүсэд бэшэ, худал байгаа гэжэ Уоренэй комиссиие гэмнэһэн олон статья ба номууд Холбоото Штадуудта гаранхай. Президентые алаа гэжэ элидхэл дотор багсаан нэрлэгдэһэн Освальд гэдэг нэгэ хүн бэшэ байгаа хагэһэн һанамжа мүн лэ хэлэгдэнэ.

Дурсагдаһан зурагуудые хараха зүбшөөл Уоренэй элидхэл шүүмжэлэгшэдтэ үгтэхэгүй бэзэ гэжэ юстициин министерствын түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Хуари Бумедьенэй мэдүүлгэ

АЛЖИР, ноябриин 2. (ТАСС). «Өөрын экономико тогтоон хүгжөөхын, социальна үнэн байдал байгуулхын тула социализмын зам шэлэн абаһан Алжир орон хани барисаата социалис оронуудай зүгһөө зохихо дэмжэлгэ абана»,—гэжэ АНДР-эй Революционно соведэй түрүүлэгшэ Хуари Бумедьен үсэгэлдэр, Алжирай революциин 12 жэлэй ойн һайндэрэй үедэ мэдүүлбэ.

Социалис оронууд «Алжирта техническэ, материальна туһаламжа үзүүлдэг юм» гэжэ Алжирай гүрэнэй толгойлогшо онсолон тэмдэглэнэ. Аграрна реформо 1967 оной һүүл багта хэгдэжэ эхилхэ. «Аграрна реформо баяшуулһаа буляан абтаһан үмсын газарые таряашадта хубаан үгэхэ уг зорилготой гэжэ мэдүүлдэг байгаабди, мүнөө үшөө дахин мэдүүлнэбди» гэбэ.

Алжирай правительство хүнгэн промышленностя саашадань хүгжөөхэ байха. «Зүгөөр манай экономикые бодото индустритай болгохын тула, үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг промышленность хүгжөөхын тула бүри ехэ хүсэлэлгэ гаргаха эрилтэ табигдана...» гэжэ Бумедьен хэлэбэ.

Революционно соведэй түрүүлэгшэ оронойнгоо гадаадын политика тушаа хэлэхэ зуураа, Алжирнай бүхы дэлхэй дээрэхи түрүү хүсэнүүдтэй хани холбоо байгуулан, «национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнүүдтэ туһа хүргэжэ үргэлжэлхэ байха» гэжэ мэдүүлбэ.

«Дэлхэйн бусад районуудта һүжэрэн тараха ба бүгэдэ ниитын түймэр үүдхэхэ аюул тохёолдуулжа байһан Вьетнамдахи дайе» Бумедьен эрид буруушаагаа.

Хүндэгүй политика

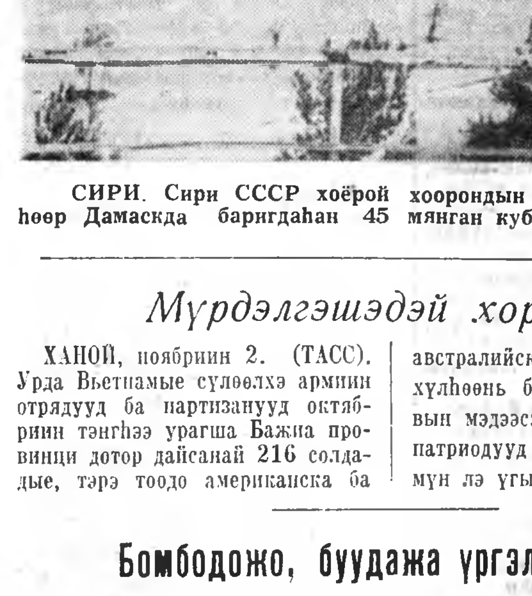
ВАШИНГТОН, ноябриин 1. (ТАСС). Америкын гадаадын политика Баруун Европын оронуудай олон хүн зониие түбэгшөөлгэнэ. Юуб гэхэдэ, энэ политика хүн түрэлтэниие амгалан тайбан байдалһаань хадууруулна гээд Англи, Франци, ФРГ, Бельги болон Голландида олониитын дунда хэгдэһэн асуултын дүнгүүдые «Вашингтон пост» гэжэ газетэ тайлбарилна. Сенатор Трестон Мортон гэгшын эмхидхэһэн энэ асуултын үрэ дүнгүүд Америкын мүнөөнэй правительствын политика Баруун Европодо угаа хүндэгүй гэжэ харуулжа үгөө. «Ямар президентын—Эйзенхауэрай, Кеннедиин гү, али Джонсоной — байхада США-гай уласхоорондын нэрэ хүндэ эгээн лэ дээгүүр байгааб?»—гэһэн асуудалда Кеннедиин үедэ гэжэ асуугдаһан зоной 74 процентнь, Джонсоной үедэ гэжэ оройдоол 2 процентнь харюусаһан байна.

Интервентнүүд хүсэеэ нэмээнэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 2. (ТАСС). Американска 46 хүнһөө бүридэһэн, шэнэ сэрэгүүд ойрын неделиин турша соо Урда Вьетнам худар эльгээгдэхэ болонхой. Тиин, энэ жэлэй һүүл тээшэ Урда Вьетнамда байдаг американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй тоо 382 мянган хүн болохо. Энээн тухай пентагоной мэдээнүүдые үндэһэ болгон, АП агентство мэдээсэбэ.

Тус мэдээсэлһээ тобшолол хэбэл, 1967 оной эхеэр Урда Вьетнамдахи американска булимтарагшадай тоо 400 мянга гаран болохо, саашадаашье олошоруулагдажа магад байна.

Нухэд уншагшад!

газетэнүүдые шэнэ жэлдэ захиха болзор һара хүрэхэгүй үлэбэ. 1967 ондо хэблэл захиха болзор урда жэлнүүдэйхиһээ мүнөө нэгэ һараар урид, ноябриин 25-да дүүрэхэ байна.

„Буряад үнэн" газетэ захиха хахад жэлэй сэн 3 түх, жэлэй сэн 6 түх; **„Правда Бурятии"** газетын хахад жэлэйнь сэн 3 түх, жэлэй сэн 6 түх.

Газетэнүүдые „Союзпечатиин" бүхы таһагуудта, ниитын тараагшадта захижа болохо.

НУХЭД УНШАГШАД! Үдэр бүхэндэ шэнэ газетэнүүдые абажа байхын тула саг соонь захил хэгты!

Редакторай орлогшо Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора — 23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата — 27-37, отделов: сельскохозяйственный — 47-59, 35-14, промышленный —48-89, 33-61.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: партийной жизни —40-49, идеологический — 24-74, 60-21, советского строительства и быта — 34-93, рабселькоров и писем — 25-41, 38-30, информации—34-05 и перевод—24-74.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н02025. Зак. № 1131.